

În acest număr:

Cuvântul Ierarhului

TEOLOGIE ȘI
SPIRITUALITATE

pag. 3

- Cuvântul - loc de comuniune și cunoaștere
- Divine Word and Human Word
- Cuvântul creator și mijlocitor al revelației

PERSONALITĂȚI ROMÂNESTI
MĂRCANTE

pag. 16

- Constantin Brâncuși
- Mitropolitul Bartolomeu Anania
- Arhiepiscopul Victorin
- Personalități româno-canadiene

VIATA EPARHIEI

pag. 29

- Aniversări
- Hramuri și conferințe
- Sărbătoarea Pascală în imagini
- Interviu cu Pr. Corneliu-Iulian Dragomir
- Boian - biserica și cimitirul

CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE

pag. 62

- Aforisme
- Poezie creștină
- Eseuri
- Creații ale membrilor Eparhiei

ORIZONTUL TINERILOR

pag. 64

- Gala-concurs RODC
- Eseuri:
Importanța și puterea cuvântului
Prisonniers de nos pensées

MISIUNAR CRESTIN

pag. 69

- Lumina Sfântă de la Ierusalim
- Ruine creștine nou-descoperite
- Siria - rugăciune pentru clericii răpiți
- Persecuția creștină în actualitate

Cuvântul Ierarhului

Gânduri de început

Dragi cititori,

Prin voia și purtarea de grijă a lui Dumnezeu, Episcopia Ortodoxă Română a Canadei a intrat, de curând, în al cincilea ei an de existență. În anul 2016, prin aprobarea înființării Episcopiei noastre în cadrul Mitropoliei Ortodoxe Române a celor două Americi de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, se împlinea dorința de mai bine de trei decenii a românilor canadieni de a fi organizați într-o episcopie proprie care să poată asuma deplin responsabilitățile atât spirituale cât și canonice și administrative ale românilor din Canada. Această împlinire este un pas important în înțelegerea faptului că românii canadieni aveau nevoie de o instituție eclezială care să-i reprezinte la același nivel cu celelalte comunități ortodoxe existente în Canada și care să fie recunoscută administrativ și de autoritățile canadiene.

Prin eforturile de până acum ale clericilor și credincioșilor ei, episcopia crește și se dezvoltă întru menirea ei de păstrare și întărire a credinței ortodoxe și a unității românilor ortodocși de pe țăramul canadian.

Răspândirea cuvântului lui Dumnezeu fiind principala noastră misiune, considerăm oportun și folositor să vă propunem o revistă a episcopiei noastre, o revistă a noastră a tuturor, pe care am in-

titulat-o sugestiv Cuvântul, referindu-ne, bineînțeles, la toate valențele acestuia, dar îndreptându-ne gândul, în primul rând, spre Domnul nostru Iisus Hristos, Cuvântul Tatălui ceresc. Pe lângă aspectul misionar, revista Cuvântul este rezultatul firesc și împlinirea drumului prezentat anterior. Ea reprezintă o nouă voce a unei noi realități cu preocupări și priorități specifice care sperăm că va îmbogăți spațiul cunoașterii teologice, culturale și sociale contemporane cu modestele ei puteri.

Ne-am inspirat în alegerea titlului revistei Cuvântul din primele versete ale Evangheliei de la Ioan 1, 1-5 în care Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu este prezentat ca temelie și început al lumii și al vieții noastre. El s-a întrupat la plinirea vremii pentru noi și pentru a noastră mântuire. Cuvântul lui Dumnezeu este, deci, un cuvânt eficace care ne-a adus pocăința, îndreptarea și mântuirea.

Obiectivul principal al revistei este acela de a fi un cuvânt viu, inspirat și inspirant, care să dea mărturie vie lui Dumnezeu și valorilor creștine autentice. De asemenea, ne dorim ca revista să fie un cuvânt autentic, revelator al prezenței, comuniunii și dialogului cu Dumnezeu și cu aproapele.

În această publicație dorim să prezentăm mai multe aspecte ale vieții creștine: teme teologice relevante și vii pentru contextul societății moderne, tezaurul și frumusețea dreptei credințe, file de viață și trăire duhovnicească, atât ale înaintașilor cât și ale contemporanilor noștri, precum

și valorile culturale amprentate de spiritualitatea creștină. De asemenea, dorim ca revista să aducă în atenție, pe cât posibil, situația creștinilor de pe mapamond în speranța conștientizării nevoii de a fi susținuți la diferite nivele, în mod coordonat, în dificultățile cu care se confruntă. De aceea am definit revista noastră ca fiind de teologie, cultură și informație.

Articolele vor apărea în funcție de autor și intenție în trei limbi – română, engleză și franceză. Revista va putea, în acest fel, consolida cunoașterea credinței și vieții membrilor români ai episcopiei, dar se va adresa și vorbitorilor de limbă engleză și franceză care vor dori să cunoască și să aprofundeze credința

creștină ortodoxă.

Îi încurajăm pe toți cei care doresc să ne ajute, să se implice în această lucrare prin cuvânt și faptă, prin idei și prin susținere financiară concretă pentru publicare, în mod responsabil și cu duh misionar. Ne puteți scrie la adresa email: revista@episcopia.ca

Ne rugăm Bunului Dumnezeu să ne călăuzească și să ne lumineze în elaborarea acestei reviste, astfel încât să le fie tuturor spre îmbogățire spirituală și folos duhovnicesc.

†Ioan Casian

Episcopul Ortodox Român al Canadei
Saint-Hubert, 17 iunie 2021

Cuvântul – loc de comuniune și cunoaștere a lui Dumnezeu, a omului și a lumii

PS Episcop Ioan Casian

Cuvântul – temeiul a toate

"La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut" ne spune Evanghelia de la Ioan.¹

Cuvântul a fost întru începuturi și toate sunt datorate lucrării Lui. Totul pleacă de la Cuvânt pentru că Cuvântul este în înțelegerea biblică o realitate personală care înțemeiază toate. Dacă lumea sau noi existăm, se datorează preexistenței Cuvântului lui Dumnezeu. Toată creația este lucrarea Cuvântului și Rațiunii lui Dumnezeu care a precedat totul.

În înțelegerea biblică, nimic nu este întâmplare, chiar dacă nu întotdeauna rațiunea umană poate pătrunde tainele lumii în care trăim. În acest sens, ideea creației lumii și omului de către Dumnezeu, așa cum o vedem reflectată în Sfânta Scriptură, arată că în înțelegerea creștină nimic din lumea aceasta nu este lăsat pe seama hazardului sau întâmplării, contrar nenumăratelor curente de gândire filozofică sau științifică care încearcă să arate

1. Ioan 1:1-3. Referințele biblice din acest articol sunt preluate din traducerea standard a Bisericii Ortodoxe Române, *Biblia sau Sfânta Scriptură* (București: EIBMO, 1988).

opusul.

În Cartea Facerii, cap. 1-2, avem descris felul în care Dumnezeu creează lumea în ansamblul ei și pe om în mod ordonat într-un chip armonios și bun după constatarea pe care Dumnezeu o face: "Și a văzut Dumnezeu că este bine" (Facere 1:10;12;18;21;25) sau "Și a privit Dumnezeu toate câte a făcut și iată erau bune foarte" (Facere 1:31).

Dintru început Scriptura ne arată în ce fel Cuvântul este rostirea lui Dumnezeu, o rostire al cărei rezultat – creația – este un lucru armonios, frumos și bun, o lume structurată, armonioasă, frumoasă și bună.

Exigența cunoașterii adevărate – comuniunea cu Dumnezeu

Omul, coroana creației, este așezat de Dumnezeu în Rai, mediul propice vieții lui.

"Și a luat Domnul Dumnezeu pe omul pe care-l făcuse și l-a pus în grădina cea din Eden, ca s-o lucreze și s-o păzească. A dat apoi Domnul Dumnezeu lui Adam poruncă și a zis: 'Din toți pomii din rai poți să mănânci, iar din pomul cunoștinței binelui și răului să nu mănânci, căci, în ziua în care vei mânca din el, vei muri negreșit!' " (Facere 2:15-17)

Dumnezeu îl face părtaș pe om tuturor lucrurilor bune create de El în vederea sus-

ținerii vieții lui cu o singură condiție – de a se înfrâna de la mâncarea din pomul din mijlocul Raiului, adică pomul cunoștinței binelui și răului, căci consecința încălcării acestei porunci îi va aduce moartea. Era un avertisment grav pentru că omul fusese creat dumnezeu după har, iar această stare era în același timp o cale spre veșnicie care putea fi pusă în pericol de încălcarea poruncii dumnezeiești.

Așadar, veșnicia impunea o exigență. Pentru dobândirea veșniciei, cunoașterea omului trebuia să rămână neîntinată de ispita apropierei egoiste a cunoașterii și înțelegerii, separate de comuniunea rezultată din dialogul direct al omului cu Dumnezeu. Era o interdicție pozitivă care urma să păstreze în om aducerea aminte că înțelegerea, cunoașterea și cuvântul său sunt tot atâtea locuri ale comuniunii cu Dumnezeu și cu aproapele (când Eva va fi creată). Cunoașterea omului nu era doar o simplă circumscriere a lucrului văzut prin puterile proprii ale omului, ci și un rod al harului lui Dumnezeu care ilumina înțelegerea și relația omului cu creația primită în dar și al cărei locuitor era. În calitate de chip al lui Dumnezeu printre celelalte creaturi, creația îi era încredințată ca împlinire și coroană a creației. Omul îl reflecta pe Dumnezeu în creația Sa ca dumnezeu prin har.

Ascultarea poruncii lui Dumnezeu rămânea semn al comuniunii cu El și garantă a unei înțelegeri autentice a creației al cărei Arhitect deplin era Dumnezeu. Cunoașterea a ceea ce este bine și rău nu putea fi dobândită decât în comuniunea cu Dumnezeu, Creatorul și cunosătorul sensului ei ultim. Cunoașterea autentică și consecința ei, adică cuvântul în duhul ascultării de Dumnezeu, rămâneau legate de o înțelegere care nu era limitată de moarte ca opreliște și limitare lumească. Omul fusese creat nemuritor după har, iar această stare îl făcea să oglindească în cuvânt și viață nemu-

rirea lui Dumnezeu. Cuvântul și viața lui nu erau destinate să fie o expresie a înțelegerii, circumscrierii sau sensului intramundan și opac al morții introdus prin neascultare și păcat. Cuvântul și viața nelimitate de păcat și moarte rămâneau realități pe care omul le înțelegea și le trăia legate intim de sensul veșnic al lor și al lumii din jurul omului creată de Dumnezeu.

Numirea prin cuvânt - loc al comuniunii sau înțelegerii intenționalității lui Dumnezeu

Acest lucru este confirmat de faptul că omul este invitat să numească toate vietățile create de Dumnezeu după avertismentul legat de eventuala încălcare a poruncii:

"Și a zis Domnul Dumnezeu: 'Nu este bine să fie omul singur; să-i facem ajutor potrivit pentru el.' Și Domnul Dumnezeu, Care făcuse din pământ toate fiarele câmpului și toate păsările cerului, le-a adus la Adam, ca

să vadă cum le va numi; așa ca toate ființele vii să se numească precum le va numi Adam. Și a pus Adam nume tuturor animalelor și tuturor păsărilor cerului și tuturor fiarelor sălbătice; dar pentru Adam nu s-a găsit ajutor de potrivă lui." (Facere 2:18-20)

Dumnezeu îl invită pe Adam să numească toate ființele vii create de El. Cuvântul sau rostirea lui Adam erau condiționate de discernământ și cunoaștere, care trebuiau să rămână mijloace de comuniune

ale omului cu Dumnezeu. Această invitație ne arată că omul era înzestrat de Dumnezeu să înțeleagă și să numească cele create de El în virtutea faptului că omul era creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, deci dumnezeu după har, adică oglindă în imanent a lui Dumnezeu transcendent.

Cuvântul omului este deci o rostire destinată să înțeleagă creația lui Dumnezeu și intenționalitatea cu care a fost creată. Prin cuvânt, omul exprimă adevărul și autenticitatea creației lui Dumnezeu și relațiile din cadrul acesteia. Cuvântul este instrumentul comuniunii dintre Creator și creatură. Pentru a rămâne în această comuniune era nevoie ca omul să respecte exigența cerută de Dumnezeu care era condiția premergătoare ce asigura o comuniune autentică de înțelegere și rostire cu Dumnezeu despre creația lui Dumnezeu.

Providența lui Dumnezeu - revelație a prezenței Sale în dinamica creației și dialog al lui Dumnezeu cu omul

Dumnezeu, în grija lui nemărginită, este permanent în legătură cu creația Sa și mai ales cu omul cu care rămâne legat prin providență. Dumnezeu, prin providența Sa, poartă de grijă creației în întregimea ei conform planului Lui veșnic:

"De aceea zic vouă: Nu vă îngrijiți pentru sufletul vostru ce veți mânca, nici pentru trupul vostru cu ce vă veți îmbrăca; au nu este sufletul mai mult decât hrana și trupul decât îmbrăcămintea? Priviți la păsările cerului, că nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în jitnițe, și Tatăl vostru Cel ceresc le hrănește. Oare nu sunteți voi cu mult mai presus decât ele? Și cine dintre voi, îngrijindu-se poate să adauge staturii sale un cot? Iar de îmbrăcămintea de ce vă îngrijiți? Luați seama la crinii câmpului cum cresc: nu se ostenesc, nici nu torc. Și vă spun vouă că nici Solomon, în toată mărirea lui, nu s-a îmbrăcat ca unul dintre aceștia. Iar dacă iarba câmpului, care astăzi este și mâine se aruncă în cuptor, Dumnezeu astfel o îmbracă, oare nu cu mult mai mult pe voi, puțin credincioșilor? Deci, nu duceți grijă,

spunând: Ce vom mânca, ori ce vom bea, ori cu ce ne vom îmbrăca? Că după toate acestea se străduiesc neamurile; știe doar Tatăl vostru Cel ceresc că aveți nevoie de ele. Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă. Nu vă îngrijiți de ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de ale sale. Ajunge zilei răutatea ei." (Matei 6:25-34)

Întrucât Dumnezeu este autorul lumii și omului, ca orice Arhitect le poartă de grijă prin providență, care este expresia dragostei cu care le-a creat. Manifestarea dialogului dintre Creator și creația Sa se revelează în providență. Omul trebuie să se asigure de prezența lui Dumnezeu, de îndrumarea Lui, de purtarea Lui de grijă, contemplându-I lucrarea și rămânând în comuniunea cu El. Atunci când Părintele Dumitru Stăniloae vorbea despre cunoașterea lui Dumnezeu din împrejurările concrete ale vieții, se referea la vederea/descoperirea prezenței și lucrării lui Dumnezeu în lume la fiecare pas.²

Providența este mediul dialogului dintre Creator și creatură. Este de fapt rostirea pe care Acesta o are cu creația Sa și pe care omul este chemat să o înțeleagă. Tot ce se întâmplă în lumea aceasta este o rostire a lui Dumnezeu adresată omului care-l poate aduce pe acesta să înțeleagă intenționalitatea Creatorului față de creația Sa.

2. "Pe Dumnezeu îl cunoaște fiecare credincios în acțiunea Lui providențială prin care este condus în împrejurările particulare ale vieții sale, uneori hărăzindu-i-se bunuri, alteori fiind privat în mod pedagogic de ele. Acest din urmă mod de conducere îl numește Sf. Maxim conducere prin judecată. Fiecare cunoaște pe Dumnezeu prin apelul ce-l face Acesta la el, punându-l în diferite împrejurări, în contact cu diferiți oameni care-i solicită împlinirea unor îndatoriri, care-i pun răbdarea la grele încercări. ... Este o cunoaștere palpitană, apăsătoare, dureroasă, bucurătoare, care trezește în ființa noastră responsabilitatea și încălzește rugăciunea și care o face să se strângă mai mult lângă Dumnezeu." Vezi Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică*, 3 vol. (București: EIBMO, 2021), 3:143-4.

Cuvântul sau rostirea de ieri și de azi între ideologie și adevăr

Ne întrebăm astăzi: este încă cuvântul lui Dumnezeu o prezență, comuniune și cunoaștere a lui Dumnezeu, a omului și a lumii? Reușește cuvântul, rostirea sau limbajul nostru de astăzi să vorbească despre Dumnezeu, lume și om în mod autentic?

Dacă ne gândim la anumite doctrine de astăzi, precum și la anumite sisteme sociale sau politice, prin organizarea sau prin principiile pe care sunt bazate, ele nu par să mai fie rostiri care respectă sensul biblic al cuvântului ca legătură sau loc de comuniune între om și Dumnezeu în care omul încearcă să discearnă, să înțeleagă și să exprime voința și intenționalitatea lui Dumnezeu nu numai opinia sa particulară despre sine și lume.

Cuvântul ca expresie a acestor doctrine sau curente de gândire de cele mai multe ori se îndepărtează de sensul biblic. El exprimă mai mult o înțelegere intramundă, immanentă, o sumă a unei majorități de păreri sau opinii care se limitează la a fi numai democratice, dar care lasă puțin loc legăturii verticale și în profunzime cu intenționalitatea sau gândul lui Dumnezeu. Cuvântul apare ca o expresie a democratizării opiniilor fără o grijă față de sensul sacru, adânc, legat de adevăr, de sensul dumnezeiesc al cuvântului ca loc de comuniune și cunoaștere a lui Dumnezeu și a aproapelui. Cuvântul sau rostirea apare mai degrabă ca o opinie dominantă a unei majorități ca număr, care nu mai rămâne legat de sensul profund autentic al realității despre care vorbește.

Cuvântul ca expresie a dialogului treimic

Cuvântul este expresia unui dialog care ține seama de trei realități: Dumnezeu, omul (sinele) și aproapele. Cuvântul adevărat sau rostirea biblică are două coordonate esențiale – una verticală care este legată de Dumnezeu și una orizontală legată de aproapele. Fără a ține cont de cele două care implică un triplu dialog al omului cu Dum-

nezeu, cu sine și cu aproapele, cuvântul se deplasează într-o dimensiune doctrinară cu axiome sau chiar false principii în neorânduială cu așezarea profundă a lucrurilor și ființelor așa cum au fost create de Dumnezeu. Cuvintele devin niște realități funcționând în parametri impuși de o cunoaștere limitată, pur umană și chiar păcătoasă care este opacă inspirației și harului transfigurator al lui Dumnezeu. Cuvintele nu se mai lasă transfigurate de Dumnezeu și nici nu se mai manifestă ca purtătoare de semnificații transcendente pentru a rămâne în continuare locuri de comuniune și cunoaștere a tot ceea ce există—Dumnezeu, omul (sinele) și aproapele—în chip autentic.

"Întru El (în Cuvântul, adică Hristos, n.n.) era viață și viața era lumina oamenilor. Și lumina luminează în întuneric și întunericul nu a cuprins-o," spune Evanghelia de la Ioan.³ Deoarece Cuvântul a fost la început, era de la Dumnezeu și era El Însuși Dumnezeu, înțelegem din aceasta faptul că suntem chemați să urcăm și să descoperim progresiv cum este sau cine este Cuvântul.

Lumea noastră este o creație care are la bază Cuvântul pentru că doar El exista. Datorită faptului că Cuvântul era și este la Dumnezeu, El conține o semnificație care transcende simpla orizontalitate umană immanentă. Cuvântul în sens biblic nu este neutru, ci Îl oglindește pe Cel care îl rostește. Rostirea biblică a Cuvântului nu era și nu este rostirea unei solitudini solipsiste a plictisului Unului veșnic, ci una care izvorăște sau este rezultatul dialogului veșnic dintre cele trei Persoane ale Sfintei Treimi – Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Lumea și omul sunt rezultatul unui dialog și a unei decizii veșnice a Persoanelor eterne. Cuvântul în sensul deplin nu-și găsește rostul sau plinătatea decât dacă rămâne expresia comuniunii, iar această comuniune în gândirea biblică este o comuniune a unor Persoane veșnice. Tatăl voiește, Fiul împlinește și Sfântul Duh sfințește.

"Cuvântul pe care-l rostim e un dar special dăruit omului; nimeni altul pe lume

3. Ioan 1:4-5.

nu-l are decât omul și Creatorul său," spune Părintele Vasilachi.⁴ Ceea ce au în comun Dumnezeu și omul este puterea cuvântului.

Dacă Cuvântul era la început iar omul este cel care este înzestrat cu cuvânt în creația lui Dumnezeu, înseamnă că acest cuvânt este un dar al Creatorului. Prin cuvânt există o comuniune între cel care dăruiește (dăruitor) și cel care primește (primitor). Hristos este Cuvântul lui Dumnezeu-Tatăl către noi oamenii. Felul în care Dumnezeu se reveală omului este prin intermediul cuvântului. Dar Cuvântul lui Dumnezeu nu este doar un sunet pe care Dumnezeu ni-L transmite, ci este Persoana a doua a Sfintei Treimi – Fiul lui Dumnezeu. între Dumnezeu și el

Omul primește cuvântul lui Dumnezeu dar mai întâi el, omul, este plasticizarea sau rezultatul intenționalității și rostirii Cuvântului creator al lui Dumnezeu care îi dă viață cum, de altfel, dă viață întregii creații. Omul primește darul special al cuvântului spre deosebire de celelalte creaturi. Omul cuvântă numind fiecare

4. Pr. Dr. Vasile Vasilachi, *Sub acoperământul veșniciei. Colecția Cuvântul Vieții* (Ashland, OH: Book Masters Inc., 1995), 86.

creatură a lui Dumnezeu. Dumnezeu îl înzestrea pe om cu capacitatea de a grăi și a numi ceea ce Dumnezeu a creat (Facere 2:19-20). Dumnezeu îl înzestrea cu cunoașterea creației lui Dumnezeu. Omul poate pătrunde prin cuvânt și rațiune în înțelegerea și descrierea creației lui Dumnezeu. O poate circumscrie pe aceasta într-un anumit fel prin cuvântul și rațiunea pe care le-a primit. Dumnezeu și omul rămân în comuniune prin cuvânt. Când omul nu mai rămâne în Cuvânt, între Dumnezeu și el nu mai există o adevărată comuniune. Ruperea limitelor cuvântului lui Dumnezeu produce răul, necunoașterea, conflictul, greșeala.

Concluzie

Prin cuvânt și înțelegere omul rămâne în comuniune cu Dumnezeu pentru că prin ele mintea lui urcă spre Creatorul său și-I contemplă înțelepciunea și prezența. Biserica rămâne legată de această înțelegere a cuvântului. Aceasta înseamnă respectarea crezului profund al ei care este păstrarea darului pe care ea l-a primit de la Dumnezeu și față de care ea este responsabilă până la sfârșitul lumii.

Divine Word and Human Word: An “Enigmatic” Reflection

Pr. Dragoș Andrei Giulea, Ph.D.

The Epistle to the Hebrews opens with a notable sentence regarding the words God granted to the human being: “*Long ago, at many times and in many ways, God spoke to our fathers by the prophets, but in these last days he has spoken to us by his Son, whom he appointed the heir of all things, through whom also he created the world.*” (Heb 1:1-2)¹ The divine utterance is a rare and mysterious event of history either in terms of nature, way of manifestation, or meaning. Dreams, angelic appearances, or visions are always accompanied by linguistic expression, by the descent and contraction of the divine message within the modest and limited form of our words and their meanings.

God’s Logos: With the Father, in Creation, and in History

Human words encapsulate meanings and rationality just as the sense of the Greek notion of logos may be rendered as “word,” “meaning,” or “reason.” Yet, they are mere neutral tools able to curse or to bless, to convey destructive doctrines or holy teachings and divine decrees. The Church Fathers reflected countless times on the various levels of the existence and manifestation of the Son, the divine Logos, beginning with the highest realm in which the Son abides everlastingly within the Father’s bosom. There, the divine Word is the eternal rationality of the Father encompassing in Himself what the Father has intended of creation and human beings. On a second level, the Word manifests in creation and the universe is the result of His utterance.

On a third level, the Word of God

descends into history willing to offer Himself, His Wisdom and Life to His people. He speaks to the prophets announcing His Incarnation, then assumes human flesh and life to deify them and to show us what human life has to be. Thus, we may see Christ’s divine economy as the Word’s self-offering as Wisdom and Life.

The Logos of God as Wisdom and Life Manifested to Us

On the one hand, Adam’s fall is not only a matter of disobedience, but also a separation from the dialogue with God as Wisdom and Truth. This dialogue was supposed to be a constant human initiation and progress into the meaning of creation and human life as God intended them to be. Adam, who once named the creatures of the world, lost their meanings and his fall caused a hermeneutical crisis and existential disarray. He lost the meaning of life, which today takes the forms of the loss of personal identity and depression. On the other hand, Adam’s separation from God equally implies a separation from God’s source of Life, given to the world to strengthen it. Instead of being fortified by tasting God’s grace and infinite Life, Adam now despairs in the chaos of his many insatiable experiences of the finite material things of this world.

Under this condition in which he lost the meaning of life and his living in God, Adam is not able to initiate his restoration. It is for that reason that God opens it through the words addressed to the patriarchs, the prophets and finally through His Son, thus instilling a new message within the world. God begins a dual process of initiation into the meaning of life and the living within the Source of Life. Gradually we discover that Christ is the Life itself,

granting us a new birth for our fulfilment as His living icons and for our salvation, that perpetual existence permeated by God’s eternal life. We also discover that Incarnation is, actually, the highest revolution of history. It is a moment of recovering the meanings of creation and personal life, and also the beginning of human restoration to a genuine relationship with God and His life-giving and saving Source.

This Source, the Word of God, becomes for us the Way, the Truth, and the Life, the Way offering us Wisdom and Life, the two facets of God’s dispensation mentioned before. These two facets are deeply interconnected since our search for meaning and truth becomes an interior path of experiencing God’s infinite Wisdom.

Then, our salvation as constant existence in God’s overflowing Life passes through our understanding, through reason and consciousness.

Human Reason and Words May Convey Divine Wisdom

Christianity is not just a religion of the heart and Orthodoxy, too, has to avoid the

oversimplifying trap of conceiving it that way, or opposing heart and mind (or reason). Orthodoxy is not unique in this danger, as some other Christian movements (Protestant pietism, for instance, and the Catholic mysticism of the Sacred Heart) have also downplayed human reason.

First, the reason is the main tool of conveying dogmas, theological ideas, and moral values or commandments. Second, Orthodox spirituality, especially hesychasm, posits indeed the prayer of the heart as a deeper level than the prayer of the mind (*nous*). Nonetheless, this is only a matter of stages in the spiritual progress, stages that do not exclude each other. Hesychasm is not a pure mysticism of the heart, but of the mind descended into the heart. Hesychasm, therefore, passes through the mind and the understanding of the meanings of creation, Scripture, divine economy, and human life. At the pinnacle of mystical prayer, the mind is still present, yet transfigured into a purified reason, or even the mind of Christ, to use St. Paul’s expression.

One may also note that the central concept of the *Philokalia* is actually “mind” (*nous*) not “heart.” And “heart” is a notion much less employed in Eastern mysticism, for example in the *Macarian Homilies*. For the Fathers of the Egyptian Desert and of the *Philokalia*, the mind is the space in which thoughts appear and operate, and for that reason, they focus primarily on the cleaning and purification of thoughts and minds. Only a clear *nous* may access pure prayer and true dialogue with God, theology. Consequently, according to them, moral life, pure prayer, and even vision of God pass through the catharsis of mind and its thoughts. Reason and words, therefore, are cardinal tools through which divine Wisdom makes herself present to human minds and souls.

Human Words: Limited in Their Meanings but Able to Be Icons of the Divine

When we speak of words, their

1. All biblical references in this article are from the English Standard Version.

quality, or the quality of their message, may also vary from curse to blessings to angelic idioms. The heavenly language is the highest of them and angels use it in their unceasing doxology. It is, in fact, the idiom of the Kingdom, transcending all human tongues. St. Paul describes it in 2 Cor. 12:2-4 as a language mortals are not allowed to utter:

“I know a man in Christ who fourteen years ago was caught up to the third heaven—whether in the body or out of the body I do not know, God knows. And I know that this man was caught up into paradise—whether in the body or out of the body I do not know, God knows—and he heard things that cannot be told, which man may not utter.”

Prophet Ezekiel advances a similar attitude attempting to describe his vision in which he contemplated things he was not able to express in human words. If the Holy Scriptures offer us several accounts of people’s encounters with God—patriarchs, prophets, or apostles—the fullest description of God may be found in Ezekiel 1 and 10, two visionary texts very similar in their content. It is one of the most gripping and refined biblical expressions of God. As a special discursive strategy, the author constantly employs the preposition k (“like, as”) before the words describing the realities which the prophet contemplated: God, celestial temple, divine throne and heavenly creatures surrounding God and the throne. The following passage is a good illustration:

“Over the heads of the living creatures there was the likeness of an expanse, shining like awe-inspiring crystal, spread out above their heads. ²³ And under the expanse their wings were stretched out straight, one toward another. And each creature had two wings covering its body. ²⁴ And when they went, I heard the sound of their wings like (k) the sound of many waters, like (k) the sound of the Almighty, a sound of tumult like (k) the sound of an army. When they stood still, they let down their wings. ²⁵ And there came a voice from above the expanse over their heads. When they stood still, they let down their wings. ²⁶ And above the expanse over their

heads there was the likeness (demuth) of a throne, in appearance like sapphire; and seated above the likeness (demuth) of a throne was a likeness with a human appearance. ²⁷ And upward from what had the appearance of his waist I saw as it were gleaming metal, like (k) the appearance of fire enclosed all around. And downward from what had the appearance of his waist I saw as it were the appearance of fire, and there was brightness around him. ²⁸ Like the appearance of the bow that is in the cloud on the day of rain, so was the appearance of the brightness all around. Such was the appearance of the likeness (demuth) of the glory of the Lord” (Ezekiel 1:22-28).

Over centuries, the passage will serve as a cardinal model in later apocalyptic, rabbinic and Christian mystical accounts and artistic works. It is remarkable for the awareness with which the author distinguishes between linguistic tools and described realities. The frequent use of the preposition k (“like, as”) shows that he was conscious of a certain imprecision, inaccuracy and incapacity of the linguistic tool to grasp and offer an exact expression of the divine vision.

The vision of Prophet Ezekiel

Human words cannot make justice to the contemplated divine reality but merely compose an inaccurate approximation. While the author strives to offer the best linguistic phrase, he firmly suggests that language is not able to accurately articulate the vision. At the end of the most exhaustive and complex description of God in the

Bible, he translates the nature of that vision and God’s nature into a greater, yet more informed, mystery.

Nevertheless, divine visions are the exception, not the rule of everyday life, which is rather characterized by partial knowledge. As St. Paul uttered in 1 Cor. 13:12: *“For now we see in a mirror, in a riddle (en ainigmati), and then face to face; now I know in part, but then I will know fully, as I also knew.”* I would first note that St. Paul’s metaphor is not that of “a glass darkly,” as the King James’ translation rendered it, but the “riddle,” the enigma of a reality that we cannot see in itself but only perceive its reflection in a mirror. For that reason, the words Christ spoke to His disciples function as holy reflections of the Kingdom.

Although they constitute an imperfect reflection, inspired human knowledge and language are still icons of the divine in such various instances as the Holy Scripture, visionary accounts, dogmas, liturgies, hymns, prayers, and theological writings.

The Words of the Christian Ecclesia As Common Testimonies of God’s Exploits in History

Summoned together over centuries, all these words have become the common consciousness of the Church and also testimonies of God’s works among us. For the Orthodox, the words of the Bible, first of all, are not the words of God Himself, as for others, because God has one Word Who is beyond any human or angelic expression. Yet the words of Scripture are human inspired accounts and testimonies of the wonderful deeds of the Word among us, of His miracles and theophanies.

The words of the Bible, therefore, are testimonies designed to strengthen and testify. Furthermore, for the Orthodox, the words of the Gospel belong to the Church. They can often be regarded as a type of common good of all humanity, a sort of UNESCO monument. To a certain extent, that is true, because they are intended for all human beings. Nevertheless, they are the

work of the Church because the Apostles, therefore the early Church, composed the New Testament which is a product of this community. The Church, or ecclesia, is a special type of community, in constant dialogue with God, living within Him and generating a space for Him to manifest within her. That is why the ecclesia becomes a place for the indwelling of the Holy Spirit who inspires the saints of that community and makes of their works—from Scripture to liturgy, to hymns, to synodal acts, to theological works—the results of a holy synergy between God and His people. Human words, in this way, bear the mark of divine inspiration.

Such words may function as icons of God despite their limited nature and being incapable of grasping God. However, as icons, Bible, Liturgy, writings of the Church Fathers and all the other things mentioned above, they are not merely human words, but the collective result of the interaction between God and His people. They are part of the constant human effort synergic with God and the steady salvific cooperation. In this instance, correct confession or testimony reveals itself as a responsibility of carrying on the treasure of this unvarying synergy. It is not only a mechanical and un-reflected reproduction of stereotypical phrases but a constant struggle to offer the accurate expression of the millenary teaching of the ecclesia regarding her encounters with God and His grace. This is not an individual work but a collective accumulation we usually call Holy Tradition. In fact, any type of word, in its highest function, may become an instrument of progress in God, an instrument of sanctification. And it is the task of each of us to change a word of curse into a word of blessing, into a possible icon of God’s deeds on earth and an instrument of salvation.

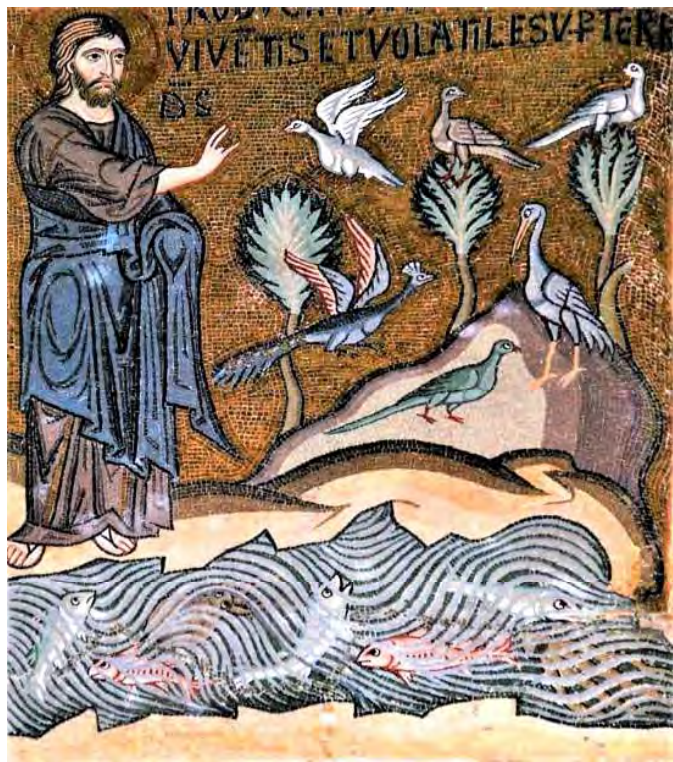
Cuvântul creator și mijlocitor al revelației divine

Pr. George Bazgan

Când vorbim despre Cuvântul (Logosul), Fiul lui Dumnezeu, implicit vorbim și despre celelalte două persoane ale Sfintei Treimi—Tatăl și Duhul Sfânt—toate de aceeași ființă și care-și au existența în veșnicie. Desigur, aceasta este Taina tainelor, inaccesibilă pe deplin înțelegerii limitate a omului și care trebuie acceptată în virtutea credinței. De aceea, se spune că cei ce vor să înțeleagă această mare Taină își pierd mintea, iar cei care nu cred în ea

imi cu lumea, Tatăl este creatorul, Fiul este Mântuitorul, iar Sfântul Duh este Sfințitorul, la toate acestea participând simultan întreaga Sfânta Treime.

În cartea Facerea, ni se spune că lumea (întreg universul), cu excepția omului, a fost creată de Dumnezeu prin atotputernicia Cuvântului Său: “Și a zis (s.m.) Dumnezeu: ‘Să fie lumină...’” (1:3). Acest “a zis,” care precede fiecare zi a creației, este tocmai Cuvântul creator, așa cum spune și psalmistul

David, care transpune cuvântul inspirat al lui Dumnezeu în cuvântul omului: “Prin Cuvântul Domnului s-au întemeiat cerurile, iar puterea lor, prin duhul gurii Sale.... Că El a zis și ele s-au făcut, El a poruncit și ele s-au zidit” (Psalm 32:6, 9). În veacul al IV-lea, Sfântul Grigore de Nissa avea să afirme: “Noi mărturisim Cuvântul lui Dumnezeu ca lucrător și creator ... și nu găsim deosebire de fire între Cuvântul și Cel de la care vine.”¹

În prologul Evangheliei sale—identificat și ca sursă de inspirație pentru *Lucașul* lui Eminescu²—Sfântul Ioan

vorbește despre cea de-a doua persoană a Sfintei Treimi, Cuvântul, zicând: “La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul.” Nu intenționăm să facem analiza implicațiilor fundamentale teologice și dogmatice care reies din această mărturisire și care pot constitui subiectul unei teme de viitor. Rămânem, însă, fideli intenției vădite a autorului Evangheliei a patra care, pentru a întâmpina orice interpretare răuvoitoare, precizează—nu mai târziu de versetul al treilea, din capitolul întâi al Evangheliei sale—că întreaga creație s-a împlinit prin Cuvântul: “Toate prin El s-au făcut; și fără El, nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut” (1:3).

După cum învățăm mai departe din referatul creației, pentru crearea omului, Dumnezeu a făcut sfat: “Și a zis Dumnezeu: ‘Să facem (s.m.) om după chipul și după asemănarea noastră...’” (Facerea 1:26) după care a depus un efort special plămându-l din țărâna pământului și suflând într-însul duh de viață: “Și Domnul Dumnezeu l-a zidit pe om din țărâna luată din pământ, și a suflat asupra lui suflare de viață și s-a făcut omul întru suflet viu” (Facerea 2:7). La acest sfat treimic, numit de Sfântul Ioan Damaschinul “sfatul veșnic și neschimbat al lui Dumnezeu,”³ precum și la întregul act creator, au luat parte toate cele trei persoane ale Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh. Sfântul Atanasie cel Mare spune: “Tatăl a creat toate prin Fiul, în Duhul Sfânt, căci unde este Cuvântul, acolo este și Duhul și orice a creat Tatăl își primește ființa (existența) de la Fiul în Duhul Sfânt.”⁴ Acest adevăr îl mărturisim ori de câte ori rostim Crezul: “...Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut.”

Primele cuvinte adresate de Dumne-

zeu creatorul, omului nou creat, în starea paradisiacă, a fost o binecuvântare, adică un cuvânt de bine: “Și Dumnezeu i-a binecuvântat, zicând: ‘Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l supuneți...’” (Facerea 1:28). Fiind creat după chipul lui Dumnezeu, omul este capabil să primească și să înțeleagă cuvântul lui Dumnezeu, care-i este comunicat în limbajul său. Ascultând cuvântul lui Dumnezeu, omul îl întâlnește și-l răspunde prin cuvântul său în rugăciune și în stare de contemplație. Înțelegem de aici că omul a fost creat să-I fie partener de dialog lui Dumnezeu. Am putea chiar afirma că omul a fost înzestrat cu darul vorbirii în anticiparea întrupării Cuvântului, Mântuitorului Hristos.

Atunci când Arhanghelul Gavriil a adus de la Dumnezeu cuvânt de bună-vestire Fecioarei din Nazaret, întreaga creație a trăit un moment de cumpănă în așteptarea cuvântului omului ca răspuns la cuvântul lui Dumnezeu. În clipa în care și-a dat consimțământul (și-a acordat voința ei cu voința sau planul lui Dumnezeu) și a răspuns “FIE,” tânăra Fecioară, care la frageda vârstă de trei ani fusese prezentată în Sfânta Sfințelor Vechiului Testament, a devenit Ea însăși Sfânta Sfințelor Noului Testament în care a intrat Fiul lui Dumnezeu. A început Era Harului! Aceasta pentru că planul Treimic pentru mântuirea neamului omenesc și revelația divină aveau să fie aduse la cunoștința oamenilor prin Fiul lui Dumnezeu întrupat, Iisus Hristos. “Mintea omului și-a recăpătat capacitatea de a-L auzi pe Dumnezeu și a primi cuvintele Lui.”⁵ Am putea spune că Mântuitorul, Cuvântul întrupat, a fost “purătorul de cuvânt” al Tatălui: “Cuvintele pe care vi le spun nu le vorbesc de la Mine, ci Tatăl, Care rămâne întru Mine, face lucrările Lui” (Ioan 14:10).

Prima parte a Sfintei Liturghii, până la cântarea Herucului, se numește Liturghia Catehumenilor sau Liturghia Cuvântului, pentru că în această parte au loc citirile scripturistice, Apostolul și Evanghelia.

și pierd sufletul. Totuși, revelația divină ne arată că relația internă a celor trei persoane este următoarea: Dumnezeu Tatăl a născut din veșnicie pe Fiul și a purces din veșnicie pe Duhul Sfânt. În relația Sfintei Tre-

1. *An Address on Religious Instruction*, apud Edward R. Hardy, *Christology of the Later Fathers* (Westminster Press: Philadelphia, 1954), 272.

2. Criticii literari George Călinescu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga și D. Murărașu au identificat o sursă de inspirație a *Lucașului*, anume, *Evanghelia după Ioan*. În sprijinul acestei ipoteze a venit descoperirea

unei file de manuscris eminescian pe care se află mai întâi un titlu: *Legenda Lucașului*, apoi transcrierea prologului din *Evanghelia a patra*. Vezi Valeriu Anania, *Opera literară, IX, Publicistica*, Vol. 2, (Cluj-Napoca: Limes, 2008), p.168-9.

3. *De imaginibus*, apud Vladimir Lossky, *The Mystical Theology of the Eastern Church* (Crestwood: St. Vladimir's Seminary Press, 1957), 94.

4. *Epistola a III-a către Serapion*, apud Vladimir Lossky, *Mystical Theology*, 100.

5. Georges Florovsky, *Creation and Redemption* (Belmont, MA: Norland Publishing, 1976), 22.

Așadar, slujitorul Sfântului Altar împărtășește credincioșilor cuvântul lui Dumnezeu din Sfânta Scriptură, urmat de cuvântul său de învățătură (predica), adresat credincioșilor pentru mai buna înțelegere a cuvântului lui Dumnezeu. Este ceea ce a făcut Mântuitorul Hristos în Ziua Învierii când, ală-

turându-se ca simplu tovarăș de drumeție lui Luca și Cleopa, a început să le tâlcuiască Scripturile, încât inimile lor “ardeau” (Luca 24:32). Sfântul Evanghelist Luca ne spune că pelerinajul lor liturgic a culminat cu Epicleza din Emaus, când cei doi ucenici L-au cunoscut la momentul frângerii pâinii. Astfel, Hristosul istoric se revela ca Hristosul Euharistic.

Începea Era Liturgică.⁶ Aș merge

6. Anania, *Publicistica*, 2:119.

puțin mai departe și aș afirma că întreaga activitate pământească a Mântuitorului Hristos a fost o adevărată Liturghie a Cuvântului—propovăduind prin cetăți și prin sate (Luca 8:1)—care a atins apogeul (Epicleza) la Cina cea de Taină și a fost continuată în chip jertfelnic, real, pe dealul Golgota, unde Cuvântul întrupat, fiind străpuns cu sulița în coastă, întemeiază (teologic și doctrinar) Biserica și apoi sfârșește cu dramaticul apolis: “SĂVÂRȘITU-S-A!”

Când vorbim despre revelația divină, facem deosebire între cea naturală și cea supranaturală, iar Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție sunt recunoscute drept cele două izvoare ale cunoașterii celei din urmă. Prin revelația naturală înțelegem că tot ceea ce a creat Dumnezeu ne vorbește/mărturisește despre existența Creatorului. La această constatare/concluzie ne îndeamnă și cuvântul Psalmistului: “*Cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o vestește tăria*” (Psalm 18:1). De fapt, între revelația naturală și pronia (providența) divină, care permează întreaga istorie a neamului omenesc, nu este deosebire, așa cum ne învață și Cuvântul întrupat, Mântuitorul Hristos, în Predica de pe Munte (Matei 6:26-30). Așadar, creația necuvântătoare, prin ordinea perfectă, frumusețea și splendoarea ei, constituie cuvântul negrăit al lui Dumnezeu, care ne asigură de existența și prezența Sa: “Eu Sunt.” Sfânta Scriptură este documentul scris al revelației divine, este cuvântul (glasul) lui Dumnezeu adresat omului, prin om: “*Atunci a zis Domnul către Moise: ‘Scrie aceasta într-o carte, spre aducere aminte’*” (Ieșirea 17:14). Vrednicul de pomenire Mitropolitul Bartolomeu Anania, care a “izvodit” *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediția Jubiliară a Sfântului Sinod, spune: “*Sfânta Scriptură este principalul vehicul al revelației divine; ea este modalitatea literară a încarnării Logosului, prelungirea întrupării Lui prin pana inspirată a autorilor sacri: ‘Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece’*” (Matei 24:35).⁷

7. Anania, *Publicistica*, 2:121.

Că revelația divină supranaturală a fost împlinită în mod plener, prin întruparea Cuvântului lui Dumnezeu, o mărturisește Însuși Mântuitorul când zice: “*Cine M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl*” (Ioan 14:9), așa cum avea să scrie, sub inspirația Duhului Sfânt, și Sfântul Ioan Evanghelistul în enunțul clasic: “*Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi*” (1:14). Sfinții Părinți au accentuat în scrierile lor iubirea nemărginită și jertfelnică a lui Dumnezeu față de creația Sa și în special față de capodopera creației Sale, omul, care s-a bucurat de o atenție divină specială nu numai în actul creării, ci și în planul Creatorului pentru mântuirea creației, după cum afirmă și Sfântul Irineu, zicând: “*Dacă trupul nu ar fi fost vrednic de mântuire, Cuvântul lui Dumnezeu nu S-ar fi întrupat*.”⁸ În acest context, teologul rus Georges Florovsky spune că “*Revelația este teofanie*.”⁹

Omul, cea mai complexă operă a lui Dumnezeu, înzestrat cu un potențial fizic și spiritual, ale cărui taine continuă să rămână o enigmă chiar și pentru “înțelepții veacului acestuia,” este singurul chemat la cunoașterea lui Dumnezeu, având în ADN-ul său mandatul divin paradisiac “creșteți” și participarea la viața veșnică prin suflarea dumnezeiască, dătătoare de viață.

După postul de 40 de zile, fiind ispitit de diavolul în pustie, Mântuitorul Hristos a respins în mod categoric tentația și a dezvăluit sursa de viață dătătoare pentru sufletul omului, cuvântul creator al lui Dumnezeu: “*Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu*”

8. *Contra ereziilor*, apud Veselin Kesich, *The First Day of the New Creation* (Crestwood, NY: St. Vladimir’s Seminary Press, 1982), 178.

9. *Creation and Redemption*, 21.

(Matei 4:4).

În calitate de ființă cuvântătoare și liturgică, omul este așteptat să se întoarcă cu fața spre Creatorul său în rugăciune de cerere și de laudă, deschizând ușa sufletului și a inimii sale pentru ca acolo să se sălășluiască cuvântul lui Dumnezeu, care-i va înlesni cunoașterea adevărului: “*Dacă veți rămâne întru cuvântul Meu, cu adevărat sunteți ucenicii Mei, și veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi*” (Ioan 8:31-32). Așadar, pentru a primi cuvântul și a ajunge la cunoașterea adevărului, trebuie să ne apropiem adesea cu sfială de Sfânta Scriptură, Cartea care cuprinde cuvântul lui Dumnezeu pe care, primindu-l și păstrându-l “în inima curată și bună” (Luca 8:15), să-i oferim locul și condițiile prielnice de rodire unde, așa cum spune Vasile Voiculescu, “*se consumă logodna contemplației noetice*.”¹⁰

În limbajul Bisericii Ortodoxe, urmând pildei Păstorului cel Bun (Ioan 10:1-16), credincioșii mireni sunt numiți “turma cuvântătoare,” ceea ce înseamnă că sunt capabili să primească și să înțeleagă cuvântul de învățătură și, totodată, că au și ei un cuvânt de spus.

De aceea, acum, la debutul revistei Eparhiei noastre, mărturisim că intenția ostentivă a acestei temerare întreprinderi își are justificarea în dorința și datoria noastră de a contribui și pe această cale la împărtășirea cuvântului de zidire duhovnicească (și nu numai), nădăjduind într-o recepție cât mai deschisă și binevoitoare, o cooperare (prin oferirea de sugestii) cât mai rodnică și un suport cât mai generos.

10. V. Voiculescu, apud Anania, *Publicistica*, 2:81.

PERSONALITĂȚI ROMÂNESTI MARCANTE

Constantin Brâncuși

Pr. Lucian Pușcariu

Constantin Brâncuși¹, unul dintre cei mai mari sculptori ai secolului XX, s-a născut la 19 februarie/2 martie 1876, la Hobița, județul Gorj, fiind cel mai mic dintre cei cinci copii ai Mariei și ai lui Nicolae Brâncuși. După mama sa, Brâncuși era strâns legat de biserică, deoarece strămoșii lui fuseseră slujitori la sfintele altare, printr-o descendență de mai bine de 200 de ani. Mama și-a dorit foarte mult ca fiul ei să devină preot în satul natal. Nu a apucat însă să-și vadă feciorul propovăduind cuvântul Evangheliei și gospodar de frunte, la casa lui, înconjurat de copii, așa cum era obiceiul în viața țăranului român. Doi dintre strămoșii marelui artist, preoți văduvi, care mai târziu au îmbrăcat schima monahală sub numele de Ilie și Cleopa, au ctitorit Schitul Locurele de lângă Mănăstirea Lainici din județul Gorj. Nu a avut urmași, refuzând să se căsătorească pentru a-și păstra deplina libertate de acțiune și de creație.

Cu toate că provenea dintr-o familie de țărani înstărită, Brâncuși duce o viață

1. Anul acesta sărbătorim 145 de ani de la nașterea marelui sculptor român Constantin Brâncuși, a cărui operă a uimit și continuă să uimească întreaga lume. Acest articol dorește să comemoreze cei 145 de ani.

modestă, însă una din care avea să-și cuiege reperele care-i vor ghida viziunea artistică târzie. Amintindu-și de copilărie și de locurile în care a crescut, artistul avea să mărturisească, într-o întâlnire cu Petre Țuțea, la Paris, în 1933: *“Pe atunci viața era frumoasă și armonioasă. De milenii, oamenii duceau, fericiți, o viață patriarhală. Totul trecea liniștit de la un anotimp la altul. Și știți de ce s-au schimbat lucrurile? Civilizația marelui oraș a ajuns până la noi.”*²

2. Mihai Mincan, “Astăzi se împlinesc 140 de ani de la nașterea lui Brâncuși. Povestea fiului de țărani din Hobița-Gorj care a ajuns genul sculpturii universale,” *Adevărul*: https://adevarul.ro/locale/targu-jiu/astazi-implinesc-140-ani-moartea-brancusi-povestea-fiului-tarani-hobita-gorj-ajuns-genul-sculpturii-universale-1_56c6c0dd5ab6550cb8f80725/index.html.

Constantin Brâncuși iese prima dată din țară la 20 de ani, în 1896. Merge la Viena, pe Dunăre, unde se angajează cioplitor de lemn, pentru a-și putea susține șederea. Nu petrece mult în actuala capitală a Austriei, însă impactul Occidentului este uriaș. În 1903, după terminarea stagiului militar, Brâncuși este atras de faima sculptorului Auguste Rodin, care se răspândise de la Paris la București. Teoriile îndrăznețe ale lui Rodin erau discutate în toate mediile culturale ale epocii, în aceeași măsură de către avangardiști și de academicieni. Exemplul lui Rodin îi trezește lui Brâncuși curiozitatea de a vedea ce se întâmplă în artă dincolo de granițele României. Pleacă la München, în Germania, unde rămâne până în primăvara lui 1904. Apoi, se decide să meargă la Paris, o călătorie costisitoare pentru un om cu un venit modest. O mare parte a călătoriei este făcută pe jos, cu geanta în spate.

În 1918, Constantin Brâncuși sculpează prima versiune a “Coloanei Infinitului.” Creată dintr-o serie de elemente simetrice suprapuse, lucrarea este inspirată de stâlpii caselor țărenești din România. Doi ani mai târziu, sculptorul român face un salt teribil, din zona tradiționalului, în cea a șocantului, cu lucrarea “Prințesa X,” un portret al unei persoane imaginare care ia o formă falică. Expoziția declanșează un adevărat scandal. Poliția intervine și-l obligă să scoată lucrarea. Un alt scandal de amploare are loc în 1926, când, aflat în vizită în Statele Unite pentru o expoziție la Galeria Brummer din New York, lui Brâncuși nu-i este admisă la vamă lucrarea “Pasăre în văzduh.” Lucrarea era atât de abstractă în ochii vameșilor americani, încât aceștia au refuzat să creadă că era o sculptură. Brâncuși este chiar acuzat că introduce clandestin o piesă industrială în Statele Unite.

Sculptorul se întoarce în România în 1937 și în 1938 pentru inaugurarea a trei lucrări într-o grădină publică din Târgu Jiu: noi versiuni uriașe, în oțel, la “Coloana Infinitului,” “Poarta sărutului” și “Masa tăcerii.” Se bucură de celebritate mondială, dar devine din ce în ce mai retras, petrecându-și majoritatea timpului în propriul ate-

lier din Paris. În 1952 acceptă cetățenia franceză pentru a le putea lăsa întreaga sa moștenire. În martie 1957 Brâncuși îl cheamă pe arhiepiscopul Teofil, paroh la biserica ortodoxă din Paris, se spovedește și se împărtășește, mărturisind că va muri “cu inima tristă pentru că nu mă pot întoarce în țara mea.” La 16 martie 1957 Constantin Brâncuși se stinge din viață la ora 2 dimineața, iar la 19 martie este înmormântat la cimitirul Montparnasse din Paris.

Expoziții

Până în 1914, participă cu regularitate la expoziții colective din Paris și București, inaugurând ciclurile “Păsări Măiestre,” “Muza adormită” și “Domnișoara Pogany.” În 1914, Brâncuși deschide prima expoziție în Statele Unite ale Americii, care provoacă senzație în lumea artistică mondială. Colecționarul american John Quinn îi cumpără mai multe sculpturi, asigu-

rându-i o existență materială stabilă, de care avea nevoie pentru a-și continua opera. În anii 1940 și 1950, operele sale de seamă din ciclurile “Pasărea în văzduh,” “Ovoidul,” precum și sculpturile în lemn, participă la cele mai importante expoziții colective de sculptură din Statele Unite ale Americii, Franța, Elveția, Olanda și Anglia. În atelierul său din inima Parisului, Brâncuși avea universul său unic, îmbogățit cu multe elemente și simboluri din cultura românească. De altfel, spre sfârșitul vieții, Constantin Brâncuși a încercat

Pasărea în văzduh

să dăruiască României toate creațiile sale pe care le avea în atelier, dar liderii comuniști de la acea vreme l-au refuzat. Muzeul Național de Artă Modernă din Paris a rămas astfel gazda operelor sale după moartea sculptorului. “Infinitul,” “Sărutul,” “Păsările,” “Masa și Scaunele Tăcerii” și multe alte opere care ne sunt atât de dragi azi ne-au învățat pe noi, românii, să redescoperim frumusețea sculpturii. Opera lui Constantin Brâncuși a transformat cele mai frumoase concepte ale vieții de zi cu zi în forme pure, fără egal. Românii care îl iubesc pe Brâncuși îi admiră în mod deosebit linia simplă, melodiouă și totodată dură cu care a tăiat piatra. Prin formele pure și liniile di-

recte și profunde, el redă, prin sculpturile sale, cele mai adânci sentimente. Iar acestea pot fi ușor găsite în forma dulce pe care o ia “Cumînțenia Pământului” sau cariati-dele, danaidele, păsările și muzele și toate celelalte lucrări care surprind sufletul feminin. Cu “Muza adormită,” Brâncuși își definește predilecția pentru formele ovoidale care reprezentau perfecțiunea, iar “Pasărea măiastră,” realizată în 1910, deschide seria sculpturilor închinată zborului, “*cel mai minunat lucru din natură*,”³ după cum obișnuia să spună însuși artistul.

3. Ibid.

Aforisme brâncușiene

Eu mă aflu acum foarte aproape de Dumnezeu: și nu îmi mai trebuie decât să întind o mână spre El, ca să Îl pipăi! ... Îl voi aștepta pe Bunul Dumnezeu în atelierul meu...

Eu am voit să înalț totul dincolo de pământ. Cocoșii mei cântă!
Și păsările mele zboară!

În timpul copilăriei, am dormit în pat.
În timpul adolescenței, am așteptat la ușă.

În timpul maturității, am zburat înspre ceruri...

Împăcarea de sine se instaurează în sufletul tău atunci când te privești ca un inel dintr-un lanț nesfârșit, al înaintașilor; și când nu calci nici măcar cu o iotă prescripțiile naturalității eterne.

Țăranii români știu de la mic și până la mare ceea ce este bine și ceea ce este rău. Tablele lor de valori sunt cuprinse în proverbele, în datinile și în doctrina străbunilor, ca și filosofia naturalității.

Datoria soților este comunitatea la bine și la rău, precum și fidelitatea legământului nupțial, chiar și până dincolo de moarte. Dorm în același pat și-n același cimitir. Uniunea lor este indivizibilă și în taină. Bărbatul devine pentru femeie omul ei, românul ei, creștinul ei.

Artistul trebuie să știe să scoată la lumină ființa din interiorul materiei și să fie unealta care dă la iveală însăși esența sa cosmică într-o existență cu adevărat vizibilă. Arta nu face decât să înceapă continuu.

1. Texte preluate din Constantin Zărnescu, *Aforismele și textele lui Brâncuși* (Cluj: CARTIMPEX, 1998).

Am impresia că viața oamenilor se desfășoară pe o bază greșită.²

Există o gravă neînțelegere în punctul de pornire. Oamenii nu recunosc minunea pe care o constituie viața însăși, globul acesta pământesc care se învârteste în haos și îi poartă în mersul lui prin veacuri. Ceea ce le lipsește oamenilor din vremea noastră e dimensiunea cosmică, sentimentul acesta al aventurii spiritului, dincolo de realitatea aparentă.

Oamenii actuali nu au antene pentru a pătrunde în realitatea adevărată, în singura realitate care contează. Se lasă amăgiți de aparențe și se opresc la ele. Nu merg mai departe. Pentru că îi împiedică această stupidă nevoie de securitate care taie aripile aventurii și care ferecă spiritul în închisoarea conformismului.

Întotdeauna, ceea ce m-a susținut a fost bucuria. În cele mai grele împrejurări ale vieții, am știut s-o găsesc în drumul meu. Mergeam cântând. Știam că ceea ce trebuie să se întâmple se va întâmpla. Și nimic nu mă oprea. Pe acest sentiment al minunii pe care o reprezintă viața, al bucuriei, e clădită toată opera mea.

2. Aforismele următoare sunt preluate din Constantin Brâncuși, “Conversații cu Ionel Jianu,” *Revista Fundațiilor Regale*, 9 (septembrie 1946).

Mitropolitul Bartolomeu Anania

Popas în America de Nord¹

Pr. Lucian Pușcariu

Valeriu Anania s-a născut la data de 18 martie 1921 din părinții Ana și Vasile Anania, în comuna Glăvile-Piteșteana, județul Vâlcea. A urmat școala primară în satul natal, apoi cursul secundar la București. S-a înscris la Seminarul Teologic Central din București, ale cărui cursuri le-a urmat în perioada 1933-1941. A frecventat și cursu-

rile liceelor "Dimitrie Cantemir" și "Mihai Viteazul" din capitală, luându-și bacalauratul în urma examenului susținut la liceul "Mihai Viteazul".

La 2 februarie 1942 s-a călugărit la Mănăstirea Antim din București, dându-i-se numele de Bartolomeu. În același an, la 15 martie, a fost hirotonit ierodiacon, slujind în această calitate la Mănăstirile Polovragi și Baia de Arieș, iar în 1947 ca stareț la Mănăstirea Toplița.

Ulterior, și-a continuat studiile la Facultatea de Teologie din București și la Academia Andreiană din Sibiu, obținând licența în teologie, în 1948.

Între anii 1948-1949 a fost intendent la Palatul Patriarhal, iar apoi, între anii 1949 - 1950, inspector patriarhal pentru învățământul bisericesc. Între anii 1950-1951 a fost asistent la catedra de Istorie Bisericească Universală la Institutul Teologic Universitar din București, iar între 1951 - 1952, decan al Centrului de Îndrumare Misionară și Socială a Clerului, la Curtea de Argeș. În perioada 1952-1958 a deținut funcția de director al Bibliotecii Patriarhale. În perioada 1958-1964 a fost deținut politic.

În anul 1966 vine în Statele Unite, unde va îndeplini mai multe funcții în cadrul Episcopiei Misionare Ortodoxe Române în America. Bartolomeu Anania a fost timp de 11 ani secretar eparhial, consilier cultural și director al departamentului de publicații din cadrul Arhiepiscopiei Misionare Ortodoxe Române din America și Canada. În această perioadă, *Buletinul* și *Calendarul Credința* au primit o față nouă, atât în privința conținutului, cât și a prezentării. În anul 1967 a fost hirotonit ieromonah de către arhiepiscopul Victorin Ursache, acordându-i-se din partea Sfântului

Sinod rangul de arhimandrit.

Experiența americană și-a pus adânc amprenta, atât asupra personalității omului de litere, cât și asupra viitorului ierarh. După cum el însuși mărturisește, perioada americană a stat sub semnul unei excepții, al tainicei lucrări a lui Dumnezeu în viața unui om care a cunoscut ororile gulagului comunist. Însă, nota dominantă a acestei perioade este cea a provizoratului pe care Valeriu Anania și l-a prelungit pe continentul american nu mai puțin de 11 ani, fără a lua vreodată hotărârea definitivă de a se stabili în lumea nouă, nici decizia de a renunța la confortul unei lumi în care libertatea de gândire și de exprimare sunt repere ale normalității.

*"Cu toate că, după cinci ani de rezidențiat aveam dreptul să cer și să obțin cetățenia americană, nu am făcut-o, iar asta nu din cine știe ce patriotism radical, ci pentru că niciodată nu m-am împăcat cu gândul că trupul meu s-ar putea odihni în alt pământ decât cel românesc, singurul care ține de cald."*²

Această schimbare de mediu i-a dat Părintelui Bartolomeu Anania posibilitatea să cunoască atât confortul unei lumi în care încrederea și onestitatea sunt cărți de vizită pe care orice om le are din partea țării de adopție, cât și amarele fricțiuni și lupte între comunitățile românești americane, care se acuzau reciproc de colaboraționism și se suspectau de simpatii comuniste. Pătruns într-o astfel de lume deloc simplă, s-a definit ca un om liber, capabil să comunice deschis, atât cu cei care se arătau legați de țară, cât și cu reprezentanții exilului.

Episodul cel mai complicat din întreaga perioadă americană a fost disputa dintre Episcopia Misionară și Episcopia cu sediul la Vatra, privitor la recunoașterea statutului de descendență legitimă a Episcopiei Ortodoxe Române Americane, care l-a avut ca părinte fondator pe episcopul Policarp Morușca. Destinul acestei instituții bisericești fundamentale a românilor americani a fost

marcat de reținerea în țară, în anul 1948, a episcopului Policarp și de gestionarea defectuoasă a unui interimat din care nu au lipsit orgoliile și dorințele de autoritate ale unor clerici români din comunitățile americane și din exil. Polemica celor două publicații oficiale ale celor două Episcopii românești, *Credința* și *Solia*, a fost de multe ori lipsită de menajamente, dar marcată de un stil gazetăresc autentic pe care atât Bartolomeu Anania, cât și Valerian Trifa l-au avut. Profilarea ca lider al comunității bisericești din afara țării și protectoratul și simpatia Patriarhului Justinian i-au oferit prilejul arhimandritului Bartolomeu să participe la unele întâlniri panortodoxe și ecumenice importante, la Uppsala, în India, în Etiopia sau la Paris. În paralel cu aceste dialoguri internaționale, arhimandritul Bartolomeu a avut o remarcabilă prezență în dialogul dintre comunitățile ortodoxe americane ca delegat la Standing Conference of the Canonical Orthodox Bishops of America (SCOBA).

Definit ca un om a cărui libertate interioară îi permite dialogul atât cu reprezentanții țării, cu cei ai puterii comuniste cât și cu cei ai lumii libere în care trăia, Bartolomeu Anania a avut abilitatea de a evita capcanele și de a nu-și trăda niciodată respectul față de țara care i-a oferit libertate și încredere deplină. Intuind unele strategii și capcane, a rămas un om deschis oricărui dialog, dar și omul liber care își păstrează propriul drum neangajat într-o politică favorabilă puterii din țară și nici de partea unei dizidențe a exilului, care i se părea inutilă.

Prezența într-o lume liberă i-a facilitat lui Bartolomeu Anania să facă cunoscută poziția Bisericii Ortodoxe Române care rămânea ancorată în lucrarea sa misionară, fără a capitula în fața puterii comuniste, așa cum se acreditase în multe din cercurile diasporei. De asemenea, intensificarea unui lobby iredentist din partea puternicei comunități maghiare din diaspora în privința Transilvaniei, l-a determinat pe viitorul ierarh la susținerea unei acțiuni comune de informare a autorităților americane, inclu-

1. În contextul anului 2021, proclamat în Patriarhia Română ca *An omagial al pastorației românilor din afara României și An comemorativ al celor adormiți în Domnul*, comemorăm una dintre personalitățile românești cu o activitate pastorală specială în Canada și Statele Unite, ÎPS Mitropolit Bartolomeu Anania.

2. Vezi *Wikipedia*: Bartolomeu Anania.

siv în colaborare strânsă cu Episcopul Valerian Trifa de la Vatra. Deși un document comun nu a putut fi semnat de cele două episcopii ortodoxe românești, Bartolomeu Anania a înaintat Senatului Statelor Unite, în septembrie 1976, un memoriu în problema Transilvaniei, text care a fost publicat de Congresul Statelor Unite.

Spiritul unei societăți deschisă la orice formă de gândire și exprimare i-a oferit scriitorului Valeriu Anania mediul fertil de a-și definitivă opera literară pe care a scris-o în țară, în mare parte mental, în anii de pușcărie comunistă. Interludiul hawaian a fost atelierul în care Valeriu Anania și-a rescris opera, aducând-o la forma actuală, dar și-a fixat și unele repere ale unor lucrări viitoare. America i-a oferit șansa de a purta o bogată corespondență, lăsând o impresionantă colecție de scrisori care se păstrează în mai multe fonduri particulare din țară.

Arhimandritul Bartolomeu a fost membru fondator al Comitetului Sălii Românești din Detroit, avându-l ca invitat la dineul de deschidere, din 21 mai 1976, pe laureatul Premiului Nobel, George Emil Palade. A participat la diverse conferințe în Detroit, Chicago, Windsor și Honolulu, fiind ales ca membru în delegația Bisericii Ortodoxe Române care a vizitat Bisericile vechi orientale din Egipt, Etiopia și India în 1969. Dincolo de toate acestea, figura viitorului mitropolit Bartolomeu Anania s-a înnobilit în urma experienței americane. Cu această mare lecție, Părintele Anania s-a angajat până la capătul vieții în slujirea Bisericii și a oamenilor, oferind de fiecare dată exemplul propriei sale libertăți interioare, în care a trăit, a vorbit și a scris.

După reîntoarcerea în țară, a fost numit director al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române între anii 1976-1982. Operei sale scriitoricești i-a adăugat diortosirea și adnotarea Sfintei Scripturi, la care a lucrat timp de 11 ani. Această lucrare a fost tipărită cu binecuvântarea și prefața patriarhului Teoctist Arăpașu în anul 2001.

„Așa stă Biblia în fața cititorului: ca o prescură care poate să rămână pâine dospită,

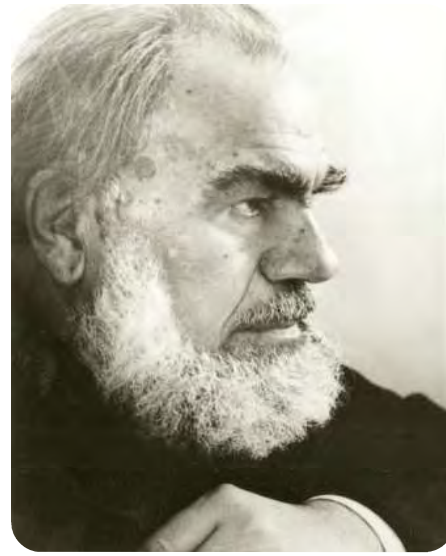
poate deveni anafură sau se poate transfigura în trup euharistic. Trepte de pătrundere, trepte de cunoaștere; trepte de cunoaștere, trepte de inițiere; trepte de inițiere, trepte de sfințenie: chiar dacă L-am cunoscut pe Hristos după trup acum nu-L mai cunoaștem astfel.”³

În anul 2004 diortosește și Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul. Înaltul Ierarh s-a mutat la Domnul la 31 ianuarie 2011 la vârsta de aproape 90 de ani și a fost înmormântat în cripta ierarhilor de sub altarul Catedralei Mitropolitane din Cluj.

Mitropolitul Bartolomeu al Clujului a fost o personalitate marcantă a ortodoxiei postbelice, fiind un martor privilegiat al dramelor istoriei noastre recente și un actor implicat în câteva momente grave ale ei, cum a fost greva anticomunistă și anti-revizionistă pe care a condus-o la Cluj în vara anului 1946. Personalitate marcantă și om de acțiune, deținut politic (1958-1964), om al culturii și al Duhului, neobosit propovăduitor al Cuvântului lui Dumnezeu, slujbașul Adevărului și al dreptății, dușman declarat al corupției de orice fel. Pentru activitatea sa ecleziastică a fost distins cu: Crucea Patriarhală, Ordinul Sfântului Mormânt al Patriarhiei Ierusalimului, Ordinul Sfinților Apostoli Petru și Pavel al Patriarhiei Antiohiei. La 22 noiembrie 2010 a fost ales membru de onoare al Academiei Române.

Cuvintele de învățătură și predicile Mitropolitului relevă marea sa moștenire: limbajul înprospătat și viu prin marile reflecții și prin orizontul cultural vast, dar și adâncimea ideilor și a meditațiilor foarte actuale pentru lumea contemporană. Privit ca unul din marii ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, apreciat pentru verticalitatea și fermitatea pozițiilor lui, dar mai ales pentru căldura cuvintelor lui de învățătură, Mitropolitul Bartolomeu Anania rămâne un reper viu pentru orice om care dorește să-și trăiască viața potrivit credinței interioare.

3. Bartolomeu Valeriu Anania, „Cuvânt lămuritor asupra Sf. Scripturi,” în traducerea sa, *Biblia sau Sfânta Scriptură* (București: EIBMO, 2001), 7.

Rugă-n taina șaptelelor nespuse⁴

Doamne, tinde-Ți patrafirul
peste fața mea de lut,
sufletu-mi negliob și slut
să-l albești cu tibișirul,
când amurgu-și toarce firul
peste-un pic de gând tăcut.
Să-Ți vorbesc, ne-aud vecinii,
iar osânda e păcat;
eu să stau pe-un colț plecat,
și să-mi scriu povara vinii,
pe când Tu, la vremea Cinii,
să-mi șoptești că m-ai iertat.
Aciuiați pe-o vatră nouă
vom purcede spre nou cânt;
eu, o mână de pământ,
Tu, lumină-n strop de rouă,
migăli-vom cartea-n două:
Tu, vreo trei, eu, un cuvânt.
Și-ncălțându-Te-n sandale,
să pornești pe drum stelar,
într-al slovelor chenar;
eu opri-Te-voi din cale
și-n minunea vrerii Tale,
Te-oi sorbi dintr-un pahar.

4. <https://doxologia.ro/biblioteca/poezii/ruga-n-taina-soaptelelor-nespuse>

Lumină lină

Lumină lină, lumină senină,
licoare nouă în slava divină,
lucind peste ape de ceruri te cere
prin glasuri calde în cânt de vechere.
Când tainic – vrajă de îngeri –
smerite inimi în cor ți se-nchină,
lumină lină, lumină senină.
Coboară astăzi în sufletu-mi iară,
să laud slava din ceasul de sară,
lumină lină, lumină senină!
De tine, Doamne, mi-e inima plină.

Între Windsor și Detroit - efervescență literară...

Carmen Ognean

Despre ÎPS Mitropolit Anania își mai amintesc încă cu drag și admirație cei ce l-au întâlnit aici în Canada dar și mai tinerii de azi, căutând inspirație și model. Dârț și inimos, aproape de enoriașii ce treceau cu greu peste dorul de casă și acomodarea la o societate diametral opusă celei în care crescuseră (foarte mulți veniți din Banatul sârbesc), cu o sete de cunoaștere și lectură de nestăvilit, era adesea la birou înconjurat de munți de notițe, agende și mici note, pregătind fie o conferință, fie o dizertație. Dar cu ușa biroului larg deschisă, să între cine are nevoie.

În căutările noastre printre amintirile celor pe care i-a păstorit, memorii, note sau arhive pierdute, apare mereu cu aceeași caracteristică: generozitatea. Generozitatea față de un tânăr elev sau student, generozitatea cu care se dăruia în scris prin Revista *Credința* și mai târziu, la începutul anilor 2000, la ultima vizită în Canada, grija pentru viitorii teologi prin intermediul Fundației Bartolomeu Anania. Ionuț-Florin Biliuță își amintește: „pentru IPS Bartolomeu Anania generozitatea nu se negocia, făcând

parte dintr-un cod al eleganței spirituale de la care nu a făcut niciodată rabat.”⁵

Cu siguranță că, pentru România post-decembristă, el rămâne în memoria celor care l-au cunoscut îndeaproape ca ierarhul care și-a deschis larg ușile biroului său tinerilor, ca unul dintre promotorii înnoirii teologice, ca “Leul Ardealului,” orator de elită și fin intelectual, bun stăpânitor al artei persuasiunii, interlocutor de mare clasă, făcând din cuvânt unealtă de zidit suflete. Pentru Windsor și Detroit rămâne și mai mult, un model de rugăciune, răbdare și iertare.

“Asta am făcut toată viața. Am învățat să folosesc arma răbdării și a iertării. Fără aceste arme, aș fi fost cel puțin nebun.(...) În fața răbdării și a iertării, totul pălește și se așază încet la pământ. Răbdarea și iertarea îl ajută pe om să ajungă la bătrânețe negârbovit moral.”⁶

Fin cunoscător al societății din America de Nord, descrie cald Canada, peste ani, românilor de acasă:

“Eu am experiența Statelor Unite ale Americii, unde am trăit vreme de 11 ani și am cunoscut, bine, situația de acolo. America este o țară de emigranți, așa cum este și Canada. Nimeni nu se poate lăuda că este american băștinaș – băștinașii sunt pieile roșii, zișii indieni. Însă, la un moment dat, și când eram acolo, Statele Unite au dus o politică de contopire a naționalităților: din clipa în care ai pășit în America și ai cetățenie americană, ești cetățean american! Uiți ce-ai fost, devii American. Dar a existat chiar un program, de guvernare și de politică americană, numit melting pot – se traduce: tigaia de topit naționalitățile! Așa încât, până la urmă, trebuiau toți să se amalgameze, fiecare să-și uite tradițiile de acasă, limba, cultura, istoria, și să se integreze în națiunea americană. În acest timp, în paralel, guvernul canadian ducea o politică pe dos: dimpotrivă – spunea

– este o mare fericire pentru noi să fim o țară de imigranți, pentru că în aceasta constă frumusețea și măreția acestui popor, în faptul că este un mozaic de pietre strălucitoare. Fiecare vine de acasă cu o zestre, pe care trebuie să și-o păstreze. Pentru aceasta statul a alocat sume foarte-foarte mari pe care le-a direcționat către grupurile etnice, toate grupurile etnice din Canada, sprijinind pe fiecare să-și păstreze limba, portul, tradițiile, credința religioasă, datinile.”⁷

La Windsor, la Detroit sau la Cluj a reafirmat nevoia de a-i pune în centrul atenției pe tineri și prioritatea investiției morale în viitorul lor:

“Astăzi suntem într-o febrilă căutare de soluții împotriva crizei și a sărăciei, dar nu vom face nimic fără remediile spirituale împotriva acestei crime lente și bine studiate care distruge conștiința tinerilor. Zadarnic curățim pământul de gunoaie dacă-l vom lăsa populat cu oameni deformați și mutilați sufletește. Vă rog, părinților, ocrotiți-vă copiii!”⁸

7. IPS Bartolomeu, “Sfântul Ștefan cel Mare” (predică, 2 iunie 2005): <http://bartolomeuanania.blogspot.com/2010>.

8. IPS Bartolomeu, “Pastorala de Crăciun 2010.” Vezi <http://bartolomeuanania.blogspot.com/2010>.

Arhiepiscopul Victorin Ursache

(1912-2001)

*Un ierarh care și-a purtat
crucea cu demnitate*

Pr. George Chișcă

La 16 iulie, anul acesta, se împlinesc 20 de ani de la trecerea la cele veșnice al celui de-al treilea ierarh al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române din America și Canada (înființată în 1929), după o păstorire de 35 de ani, avându-i ca înaintași pe episcopii Policarp și Andrei.

Născut în luna lui cuptor, ziua 24, anul 1912, la Mănăstioara, Siret, în “Dulcea Bucovina,” arhiepiscopul Victorin se va mândri toată viața cu originea lui de bucovinean. După clasele primare din comuna natală și absolvirea liceului din Siret, se înscrie la Facultatea de Teologie din Cernăuți, mult vestită și cunoscută până în 1948. Cu înclinații duhovnicești deosebite, tânărul Victor Ursache, licențiat în teologie, merge la Mănăstirea Neamț, condusă la acea vreme de starețul Nicodim, viitorul patriarh al României. Văzându-l cu vocație spre cele spirituale, îl primește în mănăstire și în scurt timp i-au fost încredințate multiple și deloc ușoare ascultări, atât în mănăstire, cât și la Seminarul Monahal din Mănăstirea Neamț.

Datorită problemelor sociale și politice ce zguduiau viața cotidiană a țării de după cel de-al Doilea Război Mondial (instaurarea noii ordini sociale), arhimandritul Victorin, stareț la Neamț și director al seminarului monahal, pleacă la Ierusalim, cu binecuvântarea Patriarhului Nicodim, ca reprezentant al Bisericii Ortodoxe Române la Locurile Sfinte. Aici și-a găsit

liniștea și alinarea în rugăciune și, cu binecuvântarea Patriarhului Ierusalimului, în slujirea la Sfântul și de viață dătătorul Mormânt al Domnului Nostru Iisus Hristos, unde s-a rugat pentru neam și Biserică sa. Aici a învățat greaca și araba, care-i vor folosi mai târziu în relațiile cu vorbitorii acestor limbi din America de Nord. În 1956 arhimandritul Victorin sosește în America, unde îl găsim ca profesor la Seminarul “Sfântul Tihon” din South Canaan, Pennsylvania, și ca preot slujind mai mult la bisericile românești unde era invitat.

După mutarea la cele veșnice a episcopului Andrei, la propunerea Congresului Episcopiei Ortodoxe Române Misionare din America și Canada și cu recunoaște-

5. Ionuț-Florin Biliuță, “De ce aleg să rămân creștin ortodox,” *La Punkt* (2 aprilie 2015).

6. Vezi <https://fericiticeiprignoniti.net/bartolomeu-anania>.

rea și aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, arhimandritul Victorin Ursache a fost ales să conducă destinele episcopiei. La 7 august 1966 a fost hirotonit întru episcop în Catedrala "Sfântul Gheorghe" din Windsor, Ontario, de către Arhiepiscopul Iakovos, Primatul Arhiepiscopiei Ortodoxe Grecești din America de Nord și de Sud, și de alți doi ierarhi aflați sub jurisdicția Patriarhiei Ierusalimului: Arhiepiscopul Epifanios al Filadelfiei și Arhiepiscopul Aristovoulos de Kyriacopolis. A fost prezent și reprezentantul Patriarhiei Române, Arhimandritul Nicolae Mladin, viitorul mitropolit. Întronizarea Preasfințitului Victorin s-a făcut la 21 august 1966 de către Mitropolitul Nicolae al Banatului, delegat al Preafericitului Părinte Patriarh Justinian și al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în Catedrala Ortodoxă Română "Sfânta Treime" din Detroit.¹

Începutul a fost greu, cu puține parohii și misiuni, dar cu toate acestea, Episcopul Victorin a menținut locul și importanța ce se cuvenea, nu numai lui, ca ierarh, ci și eparhiei pe care o conducea, făcându-se repede cunoscut, apreciat și iubit, atât de credincioșii ortodocși români, cât și de cei alte eparhii canonice cu care avea și va continua să întrețină legături spirituale. În Canada, la început erau doar 7 parohii și cu timpul s-au adăugat cele din Toronto, Montreal, Ottawa și Vestul Canadei, ajungând la 18.

La Congresul Episcopiei din 21 iulie 1973, găzduit la Edmonton și Boian, Alberta, Canada, Episcopia Ortodoxă Misionară Română din America și Canada este ridicată la rangul de arhiepiscopie, iar la 9 noiembrie 1973, episcopul Victorin este ridicat la rangul de arhiepiscop. Peste un an, la 12 decembrie 1974, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, oferă Arhiepiscopiei noastre statut de autonomie, care este valid și în zilele noastre.²

1. Vezi <https://www.mitropolia.us/pdf/istoric-mitropolie.pdf> - 7.3. Alegerea, hirotonirea și instalarea PS Victorin.

2. Vezi <https://www.mitropolia.us/pdf/istoric-mitropolie.pdf> - Ridicarea la rang de Arhiepiscopie a Episcopiei Misionare.

Printre cei mai apropiați colaboratori, se cuvine să menționăm pe arhidiaconul Bartolomeu Anania, viitorul mitropolit al Clujului, George Alexe, doctor în teologie și bun dirijor de cor, Preotul Ștefan Slevoacă, cu studii la Cernăuți, și nu în ultimul rând pe Părintele Arhimandrit Vasile Vasilachi, cu care a fost foarte apropiat.

Arhiepiscopul Victorin s-a bucurat de aprecierea multora. Mai întâi ca episcop sufragan, cu o autonomie specială garantată de Sinodul Bisericii Ortodoxe Române. Preasfinția Sa fiind membru de drept al Sfântului Sinod, a fost totdeauna respectat și prețuit de membrii acestuia, încredințându-i-se dreptul de membru în Consiliul Ecumenic al Bisericilor de la Geneva. În această calitate a călătorit și a luat parte la multe întâlniri ecumenice inter-creștine.

Trebuie menționate, de asemenea, activitatea și relațiile Arhiepiscopului Victorin cu credincioșii, cu tinerii și copiii în mod special. Puțin s-a vorbit despre aceasta, dar Înaltpreasfințitul Victorin avea o metodă

deosebită de a se comporta față de fiecare dintre credincioși, fie ei vârstnici, tineri sau copii. Celor mici le aducea cu fiecare ocazie iconițe, bomboane, ciocolată, jucării și alte obiecte care-i bucurau enorm. Acest lucru l-a practicat toată viața și a rămas în memoria celor mai mulți ca un adevărat Sfânt Nicolae; adăugăm noi: "câștigând cu smerenia cele înalte și cu sărăcia cele bogate."³

Subliniem faptul că Arhiepiscopul Victorin a fost până la sfârșitul vieții, în cali-

3. Din troparul Sfântului Ierarh Nicolae.

tate de ierarh al Arhiepiscopiei noastre în America și Canada (în prezent Mitropolie), membru deplin al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin aceasta Arhiepiscopia noastră fiind parte integrantă spiritual-canonice a Bisericii noastre strămoșești. S-a străduit să se facă tuturor toate, străbătând continentul nord-american pentru a înființa misiuni și parohii, pentru a predica, sfătui și mângâia, călătorind numai cu autobuzul și cu trenul.

A hirotonit preoți și diaconi, a întemeiat noi biserici pentru nevoile credincioșilor și a păstrat, lucrul cel mai important, pacea în eparhie și legătura canonică spirituală cu Biserica Mamă și cu întreaga Ortodoxie. Rămânând fidel succesiunii apostolice și folosindu-se de acest prerogativ a știut să depășească toate ispitele ce i-au stat în cale. Nu și-a făcut palate și nici casă stătătoare pe acest pământ, urmând preceptele evan-

ghelice. Timp de 35 de ani a locuit modest, iar hrana îi era aproape ca a Sfântului Ioan Botezătorul. A fost un blând păstor pentru cler și popor fără să se compromită în lucrarea sa și n-a rămas dator cu nimic nimănu, decât lui Dumnezeu. N-a pedepsit pe cei neascultători și nesupuși, n-a caterisit și n-a excomunicat pe nimeni.

S-a mutat la Domnul la 16 iulie 2001 și se odihnește la mănăstirea Putna în scumpa lui Bucovina. Putna se veselește și se bucură în taină, având ocrotitor pe Marele Ștefan cel Sfânt, iar în cimitirul mănăstirii, ca rugător pentru noi, pe cel care ne-a fost Părinte duhovnicesc, iar acum, mijlocitor către Dumnezeu, pe vrednicul de pomenire Arhiepiscopul Victorin.

ÎN VECI POMENIREA LUI!

PERSONALITĂȚI ROMÂNESTI DIN SPĂȚIUL CANADIAN

Compozitorul și violonistul Cristache Zorzor a împlinit 93 de ani

Daniela Bochiș

Compozitorul și violonistul canadian de origine română, Cristache Zorzor, a împlinit la 3 iunie, anul acesta, vârsta de 93 de ani. Născut în 1928, Cristache Zorzor trăiește, din 1974, la Montreal, fiind de peste 10 ani membru al Bisericii Ortodoxe Române "Sf. Dimitrie cel Nou" din Episcopia Ortodoxă Română a Canadei.

Absolvent de studii administrative și juridice la București, a profesat ca economist atât în România cât și în Canada, fiind pasionat dintotdeauna și de muzică. După o viață întreagă în care darul pe care-l avea părea sortit să rămână ascuns definitiv lumii, el a reușit să-și valorifice talentul mu-

zical, în special pe cel de compozitor, aici, pe tărâm canadian. Cu multă încredere, forță și curaj, la vârsta de 70 de ani, după pensionare, într-un moment al vieții în care mulți consideră că vremea formării, a studiului și a asimilării de noi cunoștințe s-a încheiat, el a urmat intensiv cursuri de armonie, contrapunct

și orchestrație la Université de Montréal, la nivel de bacalaureat și masterat. A urmat, de asemenea, cursuri de vioară cu violonistul româno-canadian Mihai Lungescu.

Începând din anul 1996, Cristache Zorzor a activat în Orchestra simfonică CAMMAC (Canadian Amateur Musicians - Musiciens Amateurs du Canada) din Montreal, sub bagheta dirijorului Sébastien Lauriault, directorul muzical la Teatrului Liric din Montréal. Ulterior, Orchestra CAMMAC devine Orchestra "Philharmonia Mundi," evoluând, în prezent, sub bagheta dirijorului Jean-Pascal Hamelin.

Roadele talentului, studiilor și muncii sale nu s-au lăsat așteptate. Este autorul a peste 25 de piese simfonice, unele inspirate din folclorul românesc: piese pentru pian și vioară, opt variațiuni pe o temă populară pentru cvartet de coarde, un capriciu pentru cvintet (două viole, violoncel, pian și flaut), fantezia "Joie des Fêtes", patru piese pentru orchestră simfonică completă: "À la campagne," "Petite rhapsodie roumaine," "Valse pour Emmanuelle," și "Noël Roumain." În suita simfonică "Noël Roumain" compozitorul reunește armonios acorduri ale unor cunoscute colinde românești: "Sus boieri nu mai dormiți," "Am plecat să colindăm," "O ce veste minunată," "Plecarea magilor," "Flo-

ricica Maicii Domnului," "Închinarea păstorilor," "Sus la Poarta Raiului," "Astăzi s-a născut Hristos," redând minunat atmosfera sărbătorii Nașterii Domnului la români. Putem afirma că, prin suita simfonică "Noël Roumain," Cristache Zorzor a adus acordurile colindului românesc în repertoriul concertelor simfonice canadiene de Crăciun, aceasta figurând pe afișe alături de piese ca "German Carol Festival" de James Christensen sau "Plink, Plank, Plunk" și "A Christmas Festival" de compozitorul

american Leroy Anderson.

Îi mulțumim pentru contribuția la îmbogățirea patrimoniului cultural româno-canadian prin creațiile sale muzicale, pentru exemplul de voință, perseverență și tinerețe sufletească care este pentru noi toți și îi urăm un călduros "LA MULȚI ANI!"

Episcopia Ortodoxă Română a Canadei la ceas aniversar

Preasfințitul Părinte Ioan Casian - 15 ani de slujire arhierescă

Pr. George Bâzgan

Există în viața fiecăruia dintre noi momente sau evenimente importante, consecințe ale deciziilor luate, care ne-au marcat în mod hotărâtor cursul vieții și statutul social ce ne recomandă în fața societății în care trăim sau în paginile de istorie ale posterității. Asupra acestora cugetăm adesea, refugiindu-ne în trecut și încercând să retrăim sentimentele și experiența de altădată, care au fost atât de decisive pentru restul vieții noastre. Poate că cele mai importante hotărâri sunt cele care au determinat formarea profesională, mai modestă sau mai elevată, după posibilitățile timpului respectiv și potrivit cu abilitățile sau talanții primiți din partea lui Dumnezeu. Aici poate fi vorba și despre influența asupra noastră din partea anumitor per-

PS Ioan Casian de Vicina
2006

soane pe care le-am considerat modele de urmat, sau ceea ce numim vocație, care sugerează o șoaptă tainică, adică, o chemare, potrivit înțelesului semantic al cuvântului.

Cu siguranță că așa au stat lucrurile și cu tânărul Ioan Tunaru, care din inocenta-i

drit.

La propunerea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Nicolae, și cu aprobarea Consiliului Eparhial, Arhimandritul Ioan Tunaru a fost propus pentru slujirea de Episcop-Vicar și a fost ales de Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în

2006 - Hirotonia întru arhiereu-vicar

tinerete a dorit să urmeze tatălui său, Preotul Ioan Tunaru.

Pentru cei care au ales și au fost aleși să fie slujitori ai lui Dumnezeu, slujind oamenilor, unul din aceste momente de neuitat este, cu siguranță, acela al primirii Tainei Hirotoniei. Hirotonia, una din cele șapte Taine întemeiate de Hristos și dăruite Bisericii Sale, este, după Taina Mîrungerii, a doua Cincizecime personală, a doua pecetluire prin pogorârea Duhului Sfânt.

Anul acesta, Preasfințitul Părinte Ioan Casian, Episcopul Ortodox Român al Canadei, sărbătorește 20 de ani de la hirotonia întru diacon și preot (23-24 iunie, 2001) și **15 ani de la hirotonia întru Arhiereu (2 iulie, 2006)**. Diaconia și Preoția le-a primit la Mănăstirea "Înălțarea Sfintei Cruci" din Malvialle, Franța. În același an (1 noiembrie, 2001), tânărul părinte a primit și tundera în monahism (schima mică) pe seama aceleiași mănăstiri. Primii ani de slujire preoțească (2002-2003) i-a petrecut la parohia "Sf. Iosif" din Bordeaux, după care, a trecut oceanul și a fost rânduit preot paroh al parohiei "Sf. Nicolae" din New York. În 2004 a fost ridicat la rangul de Arhiman-

drin. La propunerea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Nicolae, și cu aprobarea Consiliului Eparhial, Arhimandritul Ioan Tunaru a fost propus pentru slujirea de Episcop-Vicar și a fost ales de Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința din 2 martie 2006, cu numele de Ioan Casian de Vicina. Hirotonia întru Arhiereu avut loc în cadrul Sfintei Liturghii, care a constituit apogeul Congresului al 75-lea al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a celor două Americi, ținut în zilele de 30 iunie-2 iulie, 2006 la Catedrala "Sf. Împărați Constantin și Elena" din Chicago. Oaspetele de onoare la aceste evenimente și reprezentantul

Sf. Sinod a fost IPS Părinte Iosif, Mitropolitul Europei Occidentale și Meridionale, fost Locum Tenens al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a celor două Americi. La hirotonie au participat încă patru arhierei: IPS

Chicago - 2006

Nicolae, Mitropolitul Christopher al Bisericii Ortodoxe Sârbe din USA și Canada, Mitropolitul Nicholas al Bisericii Ortodoxe Greciei din Detroit și PS Episcop Silvan al Mitropoliei Ortodoxe Române a Europei Occidentale și Meridionale, precum și peste 30 de preoți, cinci diaconi și mulțime de credincioși. În felul acesta, prin Hirotonia ierarhică și canonică, Cincizecimea devine veșnică prin Succesiunea Apostolică și asigură această legătură neîntreruptă a Bisericii contemporane cu cea din vremea Apostolilor, avându-și originea în Liturghia Arhierească de la Cina cea de Taină.

După cum știm, hotărârile pe calele lumii, în virtutea de-Dumnezeu-dăruitului dar al libertății de voință, au un impact nu numai asupra noastră, ci și asupra celor din jurul nostru. Atunci când îl facem pe Dumnezeu parte din planul nostru, impactul poate să fie de ordin unic, istoric. Așa s-au așezat lucrurile și în cazul Preasfințitului Episcop Ioan Casian care, prin lucrarea lui Dumnezeu și la timpul Lui, l-a rânduit să fie primul Episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei, la conducerea căreia a fost întronizat în istorica duminică din 7 mai, 2017 în Catedrala Sf. Gheorghe din Saint Hubert, Quebec.

Așadar, suntem martori la lucrarea progresivă a lui Dumnezeu în viața celui care și-a acordat voința personală cu planul

divin, Care l-a chemat la plinătatea slujirii și la apostoleasca misiune de răspândire a mesajului Evangheliei lui Hristos, înveșmântat în graiul străbun și în mireasma sfințeniei românești.

Dacă preotul este răspunzător pentru parohia și credincioșii încredințați lui, Episcopul este răspunzător pentru parohiile și credincioșii de pe tot cuprinsul eparhiei sale, veghind cu părintească răbdare, neîncetat efort și dragoste jertfelnică, la unitatea de credință a păstoriților săi, purtându-i în gând și în rugăciune stăruitoare, așa cum fiecare comunitate euharistică se roagă pentru Păstorul ei: "Întâi pomenește Doamne pe Preasfințitul Părintele nostru Ioan Casian, Episcopul ortodox român al Canadei, pe care-l dăruiește sfințelor Tale biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelungat în zile, drept învățând cuvântul adevărului Tău." La acest ceas aniversar, în numele tuturor Părinților slujitori și al credincioșilor din parohiile și misiunile Eparhiei noastre, adresez Preasfinției Sale, cele mai bune doriri de deplină sănătate, pace, rodnică păstorie, inimă bună și bucuria mântuirii!

**Întru mulți și fericiti ani,
Preasfințite Părinte Ioan Casian**

Întronizarea PS Ioan Casian - Episcopul Ortodox Român al Canadei
2017 - Saint-Hubert

His Grace Bishop Ioan Casian on the 15th Anniversary of Hierarchical Ministry

There are important moments or events in the lives of each of us, consequences of the decisions made, that have decisively marked the course of our lives and the social status that recommends us in front of the society in which we live or in the history pages of posterity. We often ponder them, taking refuge in the past and trying to relive the feelings and experience of yesterday, which were so decisive for the rest of our lives. Perhaps the most important decisions are those that have led to the vocational training, modest or more elevated, according to the possibilities of the time and the skills/talents received from God. This may also be about the influence on us from certain people we have considered as role models, or what we call vocation, which suggests a mysterious whisper, that is, a calling, according to the semantic meaning of the word.

Surely this was the case with the young Ioan Tunaru, who from his innocent youth wanted to follow in the footsteps of his dad, Fr. Ioan Tunaru.

For those who have chosen (were chosen) to be servants of God, by serving the people, one of these unforgettable moments is certainly that of receiving the Sacrament of Ordination. Ordination, one of the seven Sacraments established by Christ and entrusted to His Church, is, after the Sacrament of Chrismation, the second personal Pentecost, the second sealing by the descent of the Holy Spirit.

This year, His Grace Ioan Casian, the Romanian Orthodox Bishop of Canada, celebrates 20 years since his Ordination as a deacon and priest (23-24 June 2001) and **15 years since his ordination as Bishop (2 July, 2006)**. He was ordained as deacon and priest at the "Exultation of the Holy Cross" Monastery in Malville, France. In the same year (November 1, 2001), the young priest also took the monastic vows (small

schema) at the same monastery. The early years of priestly service (2002-2003) were spent at "St. Joseph's" Parish in Bordeaux, after which he crossed the ocean and was appointed parish priest of "St. Nicholas" Parish in New York. In 2004 he was elevated to the rank of Archimandrite.

On the proposal of His Eminence Archbishop Nicolae, and with the approval of the Archdiocesan Council, Archimandrite Ioan Tunaru was recommended to be elevated to the position of Vicar-Bishop and was elected by the Holy Synod of the Romanian Orthodox Church at its meeting of March 2, 2006, under the name of Ioan Casian of Vicina. The ordination as Bishop took place during the Holy Liturgy, which was the culmination of the 75th Congress of the Romanian Orthodox Archdiocese of the Americas, held on June 30-July 2, 2006 at "Sts. Emperors Constantine and Elena" Cathedral of Chicago. The guest of honor at these events and the representative of the Holy Synod was His Eminence Joseph, Metropolitan of Western and Southern Europe, former Locum Tenens of the Romanian Orthodox Archdiocese of the Americas. Four more hierarchs participated in the ordination: His Eminence Archbishop Nicolae, Metropolitan Christopher of the Serbian Orthodox Church in the USA and Canada, Metropolitan Nicholas of the Greek Orthodox Church of Detroit and His Grace Bishop Siluan of the Romanian Orthodox Metropolia of Western and Southern Europe, as well as over 30 priests, five deacons and a large crowd of faithful. Thus, through the hierarchical and canonical ordination, Pentecost becomes eternal through the Apostolic Succession and ensures this uninterrupted connection of the contemporary Church with that of the time of the Apostles, having its origin in the Hierarchical Liturgy at the Last Supper.

As we know, the decisions we make, by virtue of the God-given gift of free will, have an impact not only on us, but also on those around us. When we make God a part of our plan, the impact can be unique, his-

torical. This was also the case of His Grace Bishop Ioan Casian who, through the work of God and in His time, ordained him to be the first Bishop of the Romanian Orthodox Diocese of Canada, being enthroned as its spiritual leader on the historic Sunday of May 7, 2017 at "St. George" Diocesan Cathedral in St. Hubert, Quebec.

Therefore, we witness God's progressive work in the life of the one who harmonized his personal will with the divine plan, Who called him to the fullness of the ministry and to the apostolic mission of spreading the message of the gospel of Christ, enshrouded in the ancestral language and in the fragrance of Romanian holiness.

If the priest is responsible for his parish and the faithful entrusted to him, the Bishop is responsible for the parishes and believers throughout his diocese, guarding with parental patience, incessant effort and sacrificial love, the unity of faith of his flock, keeping them in his thoughts and in fervent prayer, just as each eucharistic community prays for its Shepherd:

"Among the first remember, O Lord, His Grace Ioan Casian, the Romanian Orthodox Bishop of Canada, and keep him for Your holy churches in peace, safety, honor, healthy and length of days to teach rightly the word of Your truth!"

At this anniversary moment, on behalf

of all clergy and faithful of the parishes and missions of our Diocese, I would like to extend to His Grace, the best wishes for fullness of health, peace, fruitful shepherding, good heart, and the joy of salvation!

*May God grant you many years
Your Grace Ioan Casian!*

Rugăciuni împlinite - sărbătoare în Episcopia noastră: patru ani de la întronizarea Preasfințitului Părinte Ioan Casian

Carmen Ognean

Ziua de 7 mai 2017 reprezintă pentru fiecare dintre românii ortodocși din Canada un prilej de bucurie și de meditație, dar și de aleasă recunoștință față de Creatorul nostru. Dumnezeu Tatăl ne-a copleșit, în mila Sa cea mare, iar visul de a avea o Episcopie Română a Canadei a devenit realitate.

Acest moment a fost marcat printr-o slujbă de Te-deum prin care preoții și credincioșii au adus mulțumire Bunului Dumnezeu pentru darurile bogate pe care le-a revărsat asupra Întâistătorului episcopiei noastre și asupra eparhiei în întregimea ei.

Părintele vicar administrativ George Bâzgan, în cuvântul adresat, a subliniat că acest moment aniversar ne oferă prilejul unui bilanț important și a reamintit ceea ce Preasfințitul Părinte Ioan Casian, primul Episcop Ortodox Român al Canadei, spunea în urmă cu patru ani: *“Acest minunat moment consfințește efortul, gândurile și speranțele generațiilor de români care au trăit în Canada de aproape 125 ani. Iar o biserică nu poate să fie vie și actuală decât prin mărturisire și mucenicie, o biserică nu poate fi decât profetică, adică vie, înnoitoare și transformatoare.”* A fost exprimată speranța că proiectele Episcopiei vor continua cel puțin cu același entuziasm, devotament și frățietate întru Hristos ca până acum.

Calde urări și evocări ale momentelor de început ale Episcopiei, dar și o trecere în revistă a proiectelor actuale au făcut-o reprezentanții celor trei protopopiate ale Canadei, Pr. Mircea Panciuk, Pr. George Chișcă, Pr. Viorel Țencaliuc, precum și Dna. Psa. Claudia Aileni (AROLA) și Dna. Carmen Ognean.

Vorbitorii au arătat că PS Episcop Ioan

Casian a depus o activitate impresionantă în toți acești ani și a efectuat nenumărate vizite pastorale pentru cunoașterea îndeaproape a vieții fiecărei parohii. De asemenea, a depus un efort semnificativ în domeniul administrativ și mai ales în cel pastoral-misionar, având ca prioritate și preocupare permanentă grija de a oferi credincioșilor și comunităților din diaspora românească din Canada, o Biserică dinamică, puternică și capabilă să se adapteze realităților societății unde trăim, păstrând și înviind rădăcinile și legătura cu țara mamă.

Mulțumind cu căldură pentru rugăciuni și alese urări, PS Ioan Casian a arătat că ziua întronizării în cea mai înaltă demnitate în cadrul Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei este o zi care aparține deopotrivă Preasfinției Sale, dar și Episcopiei întregi. Observând nevoia constantă de înnoire și întărire a vieții eparhiei, Preasfințitul Părinte a spus: *“Fiind conștienți de greutățile și limitările ce le avem, rămânem hotărâți să răspundem dorințelor de a avea noi parohii și mănăstiri și acest lucru îl privim din perspectiva a ceea ce ar fi însemnat Moldova fără bisericile, mănăstirile și lucrarea Sfântului Ștefan cel Mare. Acesta este unul dintre marile exemple la care trebuie să luăm aminte.”*

La ceas de bucurie și mulțumire, adresăm Întâistătorului eparhiei noastre, clerului și credincioșilor Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei, alese urări de sănătate și fericire, doriri de ajutor sfânt de la Dumnezeu în activitatea pastorală, misionară și culturală întru întărirea ortodoxiei românești aici în Canada.

Întru mulți ani Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei!

Întru mulți ani Preasfințite Stăpâne!

Prayers fulfilled - Celebration in Our Diocese: Four Years from the Enthronement of His Grace Bishop Ioan Casian

May 7, 2017 represents for each of the Romanian Orthodox in Canada an opportunity for joy and meditation, but also for the special gratitude towards our Creator. God the Father overwhelmed us, in His great mercy, and the dream of having a Romanian Diocese of Canada came true.

This moment was marked by a Te-deum service through which priests and believers thanked God for the rich gifts He poured out on the hierarch of our Diocese but also on the Diocese as a whole.

Rev. Fr. George Bâzgan administrative-vicar, in his address, stressed that this anniversary gives us an opportunity for a retrospective view and recalled what His Grace Bishop Ioan Casian, the first Romanian Orthodox Bishop of Canada, said four years ago: *“This wonderful moment sanctifies the effort, thoughts and hopes of the generations of Romanians who have lived in Canada for almost 125 years. And a Church can only be alive and present through confession and martyrdom, a Church can only be prophetic, that is, alive, renewing and transformative.”*

It was hoped that the Diocese's plans would continue at least with the same en-

thusiasm, devotion, and brotherhood in Christ as before.

Warm wishes and evocations of the early days of the Diocese but also a review of current projects were made by the Deans of the three Deaneries of Canada, Fr. Mircea Panciuk, Fr. George Chișcă,

Fr. Viorel Țencaliuc, as well as by Psa. Claudia Aileni (AROLA) and Mrs. Carmen Ognean.

The speakers showed that Bishop Ioan Casian has done an impressive activity in all these years, the countless visits and the close knowledge of the life of each parish both in the administrative field, but especially in the pastoral-missionary, having as priority and permanent concern to offer to the faithful and to the communities of the Romanian diaspora in Canada, a dynamic Church, strong and able to adapt to the realities of the society where we live, keeping and reviving the roots and the connection with the mother country.

Thanking warmly for prayers and good wishes, His Grace Bishop Ioan Casian showed that the day of enthronement to the highest dignity within the Romanian Orthodox Diocese of Canada, is a day that belongs in equal measure to His Grace and to the whole Diocese. Observing the constant need to renew and strengthen the life of the diocese, the hierarch said: *“Being aware of the difficulties and limitations we have, we remain determined to respond to the desires to have new parishes and monasteries and we look at this from the perspective of what Moldova would have meant without the churches, monasteries and work of St. Stephen the Great. This is one of the great examples we need to keep in mind.”*

At the hour of joy and thanksgiving we address to our hierarchy, to the clergy and the faithful of the Romanian Orthodox Diocese of Canada, best wishes of health and happiness, wishes for blessed achievements from God in pastoral, missionary

and cultural activity to strengthen the Romanian Orthodoxy here in Canada.

Many years to the Romanian Orthodox Diocese of Canada!

Many years Your Grace!

Preocupări pastoral-misionare ale preoților Episcopiei noastre

Pr. Nicolae Codrea

În perioada 12-14 mai 2021, Episcopia Ortodoxă română a Canadei a organizat, prin intermediul platformei online Zoom, trei întâlniri pastorale ale preoților slujitori din protopopiatele eparhiei. Întâlnirile au fost prezidate de către Preasfințitul Părinte Ioan

Casian, Episcopul Ortodox Român al Canadei, iar în cadrul acestora au fost dezbătute și analizate provocările și dificultățile întâmpinate de către parohiile românești în această perioadă aflată sub semnul pandemiei COVID-19. De asemenea, s-au purtat discuții legate de conferințele pastorale din timpul Postului Mare organizate anul acesta de către Episcopia Ortodoxă Română a Canadei, despre activitatea Școlilor duminicale și ROYA din fiecare parohie, precum și diferite probleme administrative ale parohiilor.

Miercuri, 12 mai 2021, s-a desfășurat întâlnirea pastorală a Protopopiatului Canadei de Est. Părintele Daniel Sandu, slujitor al Catedralei "Sfântul Ioan Botezătorul" din Montreal a susținut prima prezentare intitulată "Misiunea de intervenant en soin spirituel în spital." De asemenea, Părintele Traian Petre Constantin, slujitor al Catedralei "Sfântul Mare Mucenic Gheorghe" din Saint Hubert, Montreal, a prezentat "Activitatea de capelan militar."

Joi, 13 mai, 2021, Părintele Emanuel Țencaliuc, slujitor al Parohiei "Sfântul

Dumitru și Sfinții Trei Ierarhi" din Richmond Hill, a vorbit despre "Biserică, familie și muncă - reflecție personală," iar Părintele Nicolae Codrea de la Parohia "Pogorârea Duhului Sfânt" din Windsor a susținut o prezentare legată de "Misiunea Bisericii în perioada Covid - oportunități și provocări."

Protopopiatul Canadei de Vest s-a întrunit vineri 14 mai 2021 la orele serii. Părintele Călin Dorin Mărincaș de la Parohia "Sfânta Treime" din Saskatoon a vorbit despre "Perioada Covid în casele de bătrâni - constatări și reflecții," iar Părintele Victor Malanca de la Parohia "Sfântul Dumitru" din Winnipeg, despre "Rugăciune personală și rugăciune liturgică în timp de pandemie."

Toate prezentările susținute în cadrul întâlnirilor pastorale au fost apreciate de către participanți și au generat discuții interesante privind desfășurarea misiunii parohiilor românești în Canada în aceste vremuri greu încercate. Totodată, în perioada următoare Episcopia Ortodoxă Română a Canadei va organiza și alte întâlniri care au menirea să răspundă nevoilor și necesităților pastoral-misionare întâmpinate de către slujitorii sfințelor altare în parohiile pe care le păstoresc.

Hramuri în parohiile Eparhiei

Pr. Nicolae Codrea

În perioada aprilie-iunie 2021, mai multe parohii din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei au îmbrăcat haine de sărbătoare.

"Hramul bisericii este ziua de bucurie a întregii comunități; Este ziua onomastică a mamei spirituale a întregii parohii - Biserica - cea care ne-a născut din nou din apă și din Duh pe noi, pe copiii și pe nepoții noștri, înnoindu-ne și înnoindu-se cu fiecare să-

vârșire a Tainelor inițierii creștine ortodoxe. Hramul este prilej pentru o analiză retrospectivă și pentru o viziune de perspectivă. Retrospectiva începe cu cinstirea și recunoștința față de ctitorii inițiali ai bisericii, precum și de co-ctitorii din fiecare generație care au răspuns chemării timpului lor la păstrarea și promovarea valorilor spirituale și culturale care sunt parte din ontologia noastră românească" ne spune Părintele Vicar administrativ George Bâzgan.

PAROHIA "ÎNVIEREA DOMNULUI" - HAMILTON, ON

Una dintre cele mai vechi parohii românești din Episcopia Ortodoxă Română a Canadei, semnificativă din punct de vedere al influenței asupra întregii vieți ecleziastice și comunitare de pe tărâm canadian, este Parohia "Învierea Domnului" din Hamilton, Ontario. Istoricul acestei parohii

începe între anii 1905 și 1913 cu așezarea în acest oraș a primilor emigranți români ortodocși proveniți mai ales din Bucovina.

La împlinirea a 100 de ani de existență, Parohia "Învierea Domnului" din Hamilton a găzduit, în perioada 30 iunie-2 iulie 2016, lucrările celui de al 80-lea Congres al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a celor două Americi, care a consfințit înființarea Mitropoliei Ortodoxe Române a celor două Americi, precum și înființarea Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei. Cu această ocazie istorică, biserica a fost resfințită de către Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Nicolae și Preasfințitul Părinte Episcop Ioan Casian. Din anul 1998, Parohia "Învierea Domnului" din Hamilton este păstorită de către Părintele Lucian Pușcariu.

Anul acesta Biserica "Învierea Domnului" din Hamilton și-a sărbătorit hramul, duminică 2 mai, în condițiile restrictive impuse de urgența sanitară. Numărul credincioșilor care au participat la slujba învierii a fost mult mai mic decât în anii trecuți dar bucuria sărbătorii, credința și evlavia Părintelui Lucian Pușcariu și a credincioșilor bisericii au rămas aceleași. Biserica și sufletele tuturor s-au umplut de bucuria luminii pascale ca în fiecare an.

HRISTOS A ÎNVIAT!

MĂNĂSTIREA "ÎNĂLȚAREA SFINTEI CRUCI" ȘI "SF. CVV. EFREM CEL NOU" - MONO, ON

Mănăstirea "Înălțarea Sfintei Cruci" de la Mono și-a sărbătorit, sâmbătă 8 mai 2021, cel de-al doilea hram, Sfântul Cuvios Efrem cel Nou. Sfânta Liturghie a fost oficiată în incinta așezământului monahal de către Părintele Arhimandrit Lucian Coroi, Părintele Protopop Viorel Țencaliuc, Părin-

tele Vasile Aileni de la Parohia "Toți Sfinții" din Toronto și Părintele Iulian Stoica de la Parohia "Sfinții Apostoli Petru și Pavel" din Kitchener. Sărbătorirea hramului mănăstirii s-a desfășurat în condiții speciale, respectându-se reglementările în vigoare impuse de către autoritățile sanitare. Sfân-

ta Liturghie a fost transmisă în direct și pe pagina de Facebook a așezământului monahal. Părintele Vasile Aileni, prezent la hramul așezământului monahal, a precizat: "Deși a fost o zi de primăvară răcoroasă, ne-a încălzit Harul Bunului Dumnezeu, rugăciunea și razele soarelui din belșug. După

Slujbă, Părintele Lucian a adresat un cuvânt de învățătură, mulțumind tuturor celor care sprijină așezământul monahal. Preasfințitul Părinte Ioan Casian, Episcopul Ortodox Român al Canadei, prin corespondență telefonică, a mulțumit tuturor celor prezenți pentru că și în condițiile dificile ale pandemiei, preoții și credincioșii sprijină Sfânta Mănăstire. Subliniind importanța venirii împreună a credincioșilor în biserici și mănăstiri în mod fizic, așa cum este firesc și cum suntem învățați, ierarhul și-a exprimat regretul că nu a fost prezent ca de obicei, datorită restricțiilor în vigoare. Mulțumim Domnului, Sfântului Efrem cel Nou, Părintelui Sta-reș și organizatorilor pentru o zi petrecută în Raiul de la Mănăstirea Sfânta Cruce."

CATEDRALA "SF. ÎMPĂRĂȚII CONSTANTIN ȘI ELENA" - EDMONTON, AB

Hramul Catedralei Sf. Constantin și Elena din Edmonton a venit și a trecut fără tradiționalele pregătiri pentru întâmpinarea Preasfințitului Ioan Casian și cu nostalgia bucuriei și entuziasmului obștesc din anii trecuți. Ne pregătim pentru anul viitor, când vom sărbători 50 de ani de la sfințirea frumoasei noastre biserici.

Este aproape imposibil de acceptat faptul că majoritatea parohiilor și misiunilor din cuprinsul eparhiei noastre (și nu numai) au sărbătorit, sau se pregătesc să sărbătorească, al doilea hram al bisericii și comunității lor în condiții restrictive, care limitează, cu mult peste justificările raționale și științifice, numărul credincioșilor care ar dori să participe. În situația parohiilor din America de Nord, a căror viabilitate

te depinde în mod exclusiv de contribuția financiară a membrilor lor, aceste restricții au constituit o adevărată provocare și, totodată, un test de verificare a ingeniozității Consiliilor Parohiale pe de o parte, și a statorniciei în credință și a devotamentului parohienilor față de "Casa mântuirii", pe de altă parte. Și iată că, pe când noi oamenii ne

frământam, Mântuitorul Hristos ne șoptea încrezător că ”la Dumnezeu toate sunt cu putință” (Marcu 10:27), iar în altă parte, îndemnându-ne la rugăciune plină de credință și nădejde, spunându-ne că ”Toate câte cereți, rugându-vă, să credeți că le-ați primit și le veți avea” (Marcu 11:24). Cât de adevărate s-au dovedit cuvintele Cuvântului întrupat! Mai încap vreo îndoială privind actualitatea și validitatea în fiecare generație a cuvântului lui Dumnezeu?

Chiar dacă n-au putut veni la biserică în fiecare duminică și sărbătoare, credincioșii noștri (oamenii de credință) de pretutindeni au răspuns cu generozitate și spirit de jertfelnicie la chemarea preoților și a cugetului lor și au continuat să dăruiască din rodul osteneții lor pentru ca Biserica să-și continue rugăciunea pentru sfințirea ”celor care iubesc podoaba Casei lui Dumnezeu.”

Nu numai atât, dar, așa cum a fost cazul la Edmonton, și sunt sigur că și în alte comunități, dragostea și dărnicia lor s-a arătat benefică în ajutorarea familiilor care au fost mai afectate financiar, prin contribuția la fonduri speciale în această privință. Încă și mai mult, dragostea și jertfelnicia înmulțite i-au înscris pe mulți pe lista ctitorilor și donatorilor în alte parohii.

”Mulțumim Bunului Dumnezeu că ne-a ocrotit și continuă să reverse mila și iubirea Sa nemărginită asupra poporului binecredincios, care rămâne stăruitor în rugăciunea liturgică cosmică ”pentru pacea a toată lumea, pentru cei ce călătoresc pe uscat, pe ape și prin aer, pentru cei bolnavi, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei robiți și pentru mântuirea lor,” a mărturisit Părintele Paroh George Bâzgan.

PAROHIA ”POGORĂREA DUHULUI SFÂNT” - WINDSOR, ON

imigranți români care s-au așezat pe continentul nord-american în căutarea unui trai mai bun. A fost înființată la data de 29 aprilie 1933, atunci când o parte din membrii comunității românești din Windsor, Ontario au ales primul lor comitet bisericesc. Stilul bisericii este gotic simplificat, având un plan romanesc. Biserica are cinci turnuri, două în formă de ceapă și trei în formă de con. Cupolele turnurile sunt decorate cu cruci care au vitralii în culorile drapelului românesc. De asemenea, ferestrele sunt în culorile steagului românesc. Biserica a fost ridicată în 1934, an în care s-a oficiat și prima Sfântă Liturghie de către Părintele Demetrius Jastremski. În prezent, biserica este păstorită de Părintele Nicolae Codrea. Hramul Bisericii ”Pogorărea Duhului Sfânt” a avut loc, anul acesta, duminică 20 iunie.

Praznicul Rusaliilor reprezintă și hramul Bisericii Mici din Windsor. Parohia ”Pogorărea Duhului Sfânt” din Windsor, Ontario face parte din vechile locașuri bisericești înființate de primele generații de

PAROHIA ”SFÂNTA TREIME” - SASKATOON, SK

Tânăra parohie românească din Saskatoon și-a sărbătorit hramul într-o atmosferă de sărbătoare la data de 21 iunie 2021.

Biserica parohiei a fost zidită între anii 2006-2009 cu ajutorul, dragostea și jertfa multor credincioși din Canada, dar și din alte țări. Mai apoi, a urmat o perioadă de amenajare și înfrumusețare la care a fost angrenată întreaga comunitate românească din Saskatoon. Hrisovul de sfințire a bisericii menționează faptul că aceste eforturi au fost finalizate în anul 2011: ”Ne rugăm

ca Atotputernicul să binecuvânteze și să răsplătească eforturile tuturor binefăcătorilor acestui loc sfânt!” Drept încununare a osteneții depuse de către Părintele paroh Călin-Dorin Mărincaș, alături de credincioșii pe care îi păstorește, la data de 28 august 2018 Preasfințitul Părinte Ioan Casian, Episcopul Ortodox Român al Canadei a sfințit locașul de cult. La toate evenimentele legate de sfințirea bisericii s-a alăturat și un grup de 47 de credincioși veniți din Edmonton, Alberta.

PAROHIA ”SFÂNTA TREIME” - CALGARY, AB

A doua parohie din Episcopia Ortodoxă Română a Canadei care sărbătorește hramul de sărbătoarea Sfintei Treimi, este foarte recent înființată, fiind cea de-a a doua comunitate românească din Calgary.

Prima Sfântă Liturghie a Bisericii Ortodoxe Române Sfânta Treime din Calgary a fost oficiată la data de 4 martie 2018 într-o sală a centrului comunității Cedarbrae, transformată pentru câteva ore în lăcaș de închinare. Nenumărați credincioși, bucueroși de înființarea noii biserici, au luat parte la slujba oficiată de către Părintele Ovidiu

Moldovan. Un moment aparte l-a reprezentat ceremonia de depunere a jurământului de către membrii primului Consiliu Parohial aleși la ședința de constituire din data de 24 februarie 2018. Cei nouă membri au jurat că își vor îndeplini cu credință îndatoririle, respectând legile și regulamentele bisericești și statutul Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei. Din partea Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei au participat Părintele George Bâzgan, Vicar-administrativ și Părintele Mircea Panciuk, Protopopul Canadei de Vest.

Hristos a înviat!

**Sărbătoarea Pascală
în imagini**

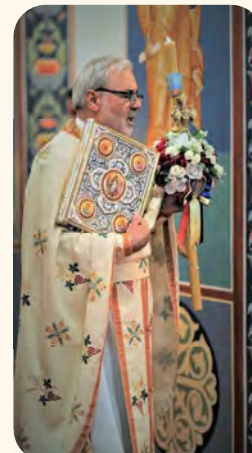
Catedrala Episcopală "Sf. Mare Mucenic Gheorghe"-Saint-Hubert

Parohia "Învieea Domnului" - Hamilton

Catedrala "Sf. Împărați Constantin și Elena" - Edmonton

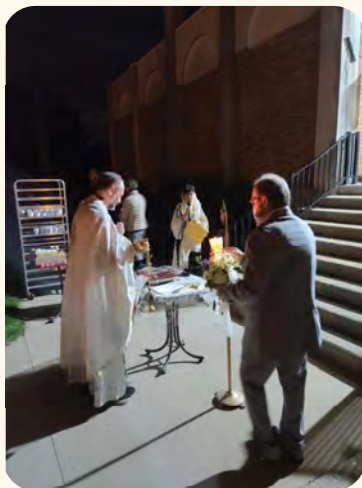

Hristos a înviat!

Catedrala "Sf. M. Mucenic Gheorghe" și "Sf. Ier. Andrei Saguna" - Windsor

Parohia "Sf. Nicolae" și "Sf Prooroc Ilie" - Vancouver

Adevărat a înviat!

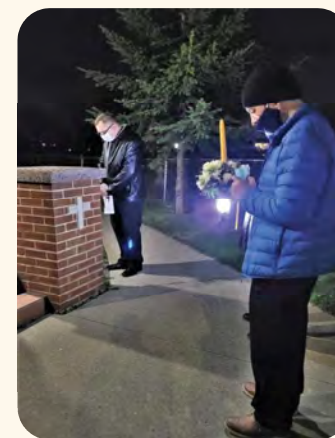

Parohia "Toți Sfinții"-Scarborough

**Îristos
a
înviat!**

Parohia "Pogorărea Duhului Sfânt"-Windsor

Parohia "Adormirea Maicii Domnului" - Timmins

Parohia "Sf. Cuv. Parascheva" - Newmarket

Parohia "Sfânta Treime" - Calgary

Veniți de luați lumină!

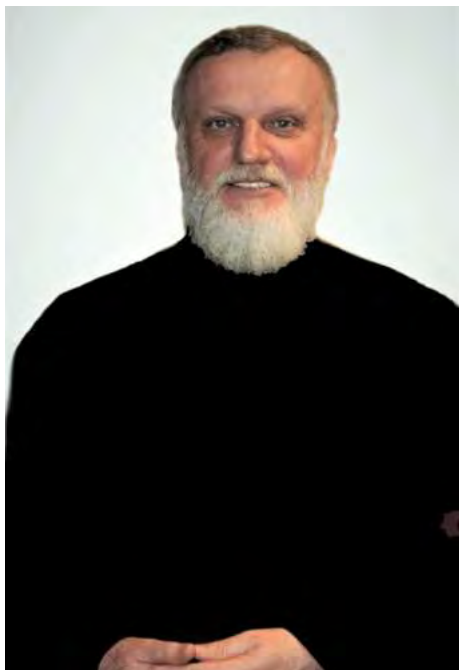
“Sfântul Nicolae” - Surrey, BC:

De la misiune la parohie

Interviu cu

Părintele Corneliu Iulian Dragomir

realizat de Pr. Nicolae Codrea

orașul Vancouver. Acesta reprezintă poarta Canadei spre Pacific și este al treilea cel mai mare oraș al țării. De asemenea, în numărare rânduri a fost desemnat ca fiind orașul cu cel mai bun nivel de trai din lume. Aici, în acest oraș uimitor al Canadei, gazdă a Jocurilor Olimpice de iarnă în anul 2010, stăm de vorbă cu Părintele Corneliu Iulian Dragomir de la Parohia Ortodoxă Română cu hramul “Sfântul Ierarh Nicolae,” care în primăvara anului 1995 a hotărât să înceapă un nou capitol al vieții sale, o călătorie aventuroasă care presupune mult *curaj, efort și determinare.*

Personal, nu pot spune că îl cunosc pe Părintele Corneliu Iulian Dragomir foarte bine, însă i-am remarcat, în cadrul ședințelor și întâlnirilor preoțești, dar și a congreselor Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei la care am luat parte, tonul vocii apăsător și hotărât. Senzația creată de întâlnirea cu Părintele Corneliu Iulian este aceea că ai în fața ta un om ocupat... care nu are timp de vorbe aruncate în vânt pentru că are de împlinit atât de multe lucruri pentru parohia pe care o păstorește. Energia pe care părintele o transmite îndeamnă la seriozitate și responsabilitate față de misiunea la care am fost chemați cu toții. Părul cărunt și barba albă trădează încercările și provocările prin care a trecut de-a lungul timpului, dar ne arată și experiența de viață acumulată de către Părintele Corneliu Iulian de la care avem cu toții multe lucruri de învățat, pentru că întotdeauna propovă-

În contextul desemnării anului 2021 de către Patriarhia Română ca fiind “Anul omagial al pastorației românilor din afara României,” precum și “Anul comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoarea liturgică și culturală a cimitirelor,” ne propunem să călătorim în tânăra Episcopie Ortodoxă Română a Canadei pentru a surprinde, atât cât este posibil, dificila dar și frumoasa și bogata activitate a preoților români din acest colț al lumii. Călătoria noastră va începe pe coasta de vest a Canadei, în

duirea Evangheliei Mântuitorului nostru Iisus Hristos presupune *jerfă, osteneală și dăruire*, fără de care un misionar nu are succes.

— *Părinte Corneliu Iulian, vă rugăm să ne spuneți, în special nouă celor mai tineri care nu vă cunoaștem foarte de bine, câteva lucruri despre sfinția voastră.*

— În ultimul timp găsesc tot mai puțin tentantă ideea de a povesti despre mine și activitatea mea. Mai întâi de frică să nu mă tot repet, ceea ce devine cumva specific odată cu trecerea tinereții. Apoi, pentru că nu am socotit vreodată că am o activitate exemplară, am făcut ce am simțit mai potrivit ocaziei și firii mele la momentul respectiv, iar mai apoi pentru că undeva ni se spune: *“atunci când împliniți toate acestea, sunteți doar slugi netrebnice”* (Luca 17:10). Atunci ce pot eu spune, când nu am împlinit mai nimic cum se cuvine? Se pare că nu sunt încă nici măcar slugă netrebnică, mai am de lucru mult!

Să vorbesc despre mine, nu e prea mult de spus... Vin dintr-o familie de oameni muncitori, trecuți prin multe încercări, datorită bolii prelungite a mamei mele, Elena, care a suferit cu rinichii, având piatră la rinichi, infecție, apoi un rinichi scos, dar care a reușit să crească cinci băieți cu frică de Dumnezeu și cu familii frumoase. Tatăl meu, Ilie, muncitor și blând, cu o voce frumoasă și primitiv de străini și săraci în tot timpul.

Îmi aduc aminte, pe când am ajuns în Vancouver, în duminica Învierii, mi s-a spus că slujesc și predic frumos, iar eu am răspuns: *“să vedeți pe profesorii și îndrumătorii mei, cei care mi-au fost modele în viață.”* De aceea, poate ar trebui să amintesc mai mult oamenii care *au lăsat* o amprentă definitivă în viața și formarea mea, pe lângă părinți și bunici.

Aș începe cu profesorul meu de limba și literatura română George Hanibal Văleanu, cel care a descoperit talentul meu literar și mi-a călăuzit pașii la cenaclurile literare și la concursul *Timere Condeie* la care am câștigat o diplomă specială în vremea aceea, dar și la cenaclul orașului Cămpina și al

Liceului Forestier de unde am plecat apoi la teologie la București. Pașii mei spre teologie se datorează fratelui Traian Bădărău, rămas cu picioarele paralizate după un accident în subteran la mina de cărbuni, unde lucra, dar care, pînă la ultima suflare a fost o lumină de credință și trăire creștină ortodoxă, îndrumând mulți tineri să devină preoți buni și chiar și episcopi.

Pe calea pregătirii pentru admiterea la seminar am întâlnit Schitul Crasna, la vremea aceea unde am fost întâmpinat, în ajun de Sfântul Ilie, de fratele Gheorghită, parcliserul... cel care avea să devină Episcopul Galaction de mai târziu și care mi-a ajutat formarea în toți anii, în vacanțe la mănăstire și în timpul școlii. Tot Schitul Crasna mi-a prilejuit întâlnirea cu slujbele mănăstirești, viețile sfinților, viețuirea de obște cât și oameni deosebiți: Starețul Ghedeon Bunesco, Părintele Pantelimon Angelescu, Părintele iconom Nicodim Dimulescu. *Aceștia și mulți alții au pus amprenta pe formarea mea, după care, la timpul petrecut la Sihăstria am avut duhovnic pe Părintele Cleopa Ilie și am plecat cu lacrimi în ochi de acolo pentru că nu am putut primi viza pe buletin de la Vânători-Neamț. Am aflat de la Părintele Victorin Oanele, Starețul Sihastriei, că exista la dosar o scrisoare pe care o trimisesem către un văr de-al meu în care obiectam obligativitatea folosirii cuvântului “tovarăși.”*

Au urmat anii de seminar și teologie... cu influența formatoare a părinților profesori, Părintele Florian Boitan, profesor de îndrumări misionare, Părintele Nicolae Bordașiu, profesor de dogmatică, Părintele Afinoghen Levitski, pentru limbile clasice, dar și o enciclopedie de înțelepciune, răbdare și blândețe. Apoi Părintele Constantin Galeriu, Părintele Cornițescu, îndrumătorul de an, și majoritatea profesorilor care și-au pus definitiv amprenta în formarea mea. Chiar și întâlnirea cu Părintele Nicolae Steinhardt, monahul de la Rohia și alți ierarhi și stareți cu duh de rugăciune și trăire, îl amintim pe Preasfințitul Părinte Roman Stanciu, care a participat la examenele noastre finale și m-a hirotesit

ca duhovnic, după ce fusesem hirotonit întru preot de către Preasfințitul Părinte Vasile Târșovîșteanul, cu ocazia sfințirii bisericii de la Parohia Radovănu.

— *Ce ne puteți spune despre slujirea preoțească pe care ați avut-o în România?*

— Am slujit ca preot timp de zece ani în România. Șapte ani la Parohia Iazu, Comuna Măgurele din Județul Prahova. Mai apoi, am slujit timp de trei ani la Parohia Valea Urloii, din localitatea Urlați, tot din Județul Prahova. La Parohia Iazu, locul unde am cunoscut-o și pe soția mea Ligia, am slujit alături de socrul meu Părintele Vasile Barliba, dânsul fiind refugiat din Basarabia. Am ascultat de multe ori istorisirile din timpul refugiului, dar și multe rânduieli specifice zonei de nord a României. La Parohia Iazu am ridicat biserica nouă împrejurul celei vechi, iar la Parohia Valea Urloii am renovat biserica din cimitirul de la Valea Crângului, precum și biserica de lemn de la Valea Seman. În tot acest timp am fost activ și la Fondul Plastic cu expoziții de icoane și tablouri pe pânză și sticlă. De asemenea, am renovat și biserica din Brătești.

— *Cum și când ați ajuns în Canada, mai precis de ce în Vancouver?*

— Venirea în Vancouver a fost prilejuită de rugămintea colegului meu, Preotul Trusca Valerică. Acesta m-a rugat să-l ajut cu renovarea picturii de la biserica din localitatea Bara, pictată de Umberto Marchetti între cele două războaie. În timpul lucrărilor m-a întrebat dacă nu vreau să merg preot în Vancouver, Canada. Am aflat că fusese deja pentru câteva luni, dar în final nu a știut cum să vină mai repede înapoi acasă. Cu toate acestea, spunea că eu aș fi omul potrivit pentru Vancouver, pentru că sunt foarte priceput la multe! În ziua prăznirii Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil au început demersurile, iar anul următor,

în Vinerea mare, aterizam în Vancouver.

Poate că ar trebui să menționez două detalii legate de venirea mea în Vancouver: mai întâi, la sectorul relații externe, la Patriarhie, am fost întrebat dacă am copii. Da, aveam doi. Mi s-a spus că Vancouver-ul nu este pentru mine. Este deja un călugăr în Vancouver care “face foamea.” În schimb, eu am răspuns că sunt omul potrivit pentru Vancouver. De asemenea, la Protoierie, la Vălenii de Munte, am întâlnit un părinte călugăr care fusese câteva luni în Vancouver și care mi-a spus: “dacă intri în gura coanei X, nici toată apa din Pacific nu te mai spală!” Cu aceste “încurajări” și cu un bilet de avion pierdut pe drum, am ajuns, cum spuneam,

în Vinerea patimilor în Vancouver, la Biserica “Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință.”

Am săvârșit prima slujbă, Denia Prohodului Domnului, apoi a doua zi pregătirile pentru Slujba Învierii Domnului. Îmi aduc aminte cuvântul rostit la masa de la Vecernia Învierii, care era și masa de bun venit pentru mine: “nu am venit să mă îmbogățesc, am venit să fiu de folos; nu am venit să dau lecții, am venit să învăț din experiența dumneavoastră și nu doresc nimic mai mult, decât să întinerim împreună!”

— *Cum a fost începutul misiunii și de ce ați ales acest loc?*

— Am lucrat timp de trei ani în biserica “Sfântul Mare Mucenic Gheorghe,” o biserică cu un statut aparte până astăzi, iar în momentul în care mi s-a refuzat plata membriei, pentru mine și familia mea și mi s-a spus că nu au nevoie de un preot permanent, deși erau peste \$18,000 în cont, la un salariu de \$1,200 lunar... în acel moment am început de la zero Biserica “Sfântul Nicolae.”

Parohia noastră și-a început activitatea în luna martie 1998, în acte cu o

înregistrare pe raza orașului Victoria din Provincia Columbia Britanică la registratura companiilor. Apoi a urmat strângerea de semnături pentru arhiepiscopie, spre a primi binecuvântarea de funcționare și mai apoi am început să căutăm un loc potrivit în care să putem săvârși sfintele slujbe.

Pe când vizitam de zor biserici și centre comunitare, un pastor în vârstă ne-a întrebat de ce am început biserică nouă. I-am spus de plecarea de la Biserica “Sfântul Gheorghe” și a zâmbit: “așa este și cu stupul când crește, trebuie să fie o nouă regină care începe un alt stup... altfel se sufocă la grămadă!” Am reținut până astăzi această afirmație. Am fost primiți să slujim la Biserica Sârbă “Sfântul Sava,” cu o chirie rezonabilă, dar pentru că se apropia Sărbătoarea Sfințelor Paști am avut rețineri despre cum vom supraviețui și cum vom acomoda programul în jurul unei comunități ortodoxe așa puternice. Astfel, după două luni am închiriat Biserica Anglicană “Saint Peter,” în New Westminster, BC, vizavi de Douglas College.

Actuala clădire a fost o casă de rugăciune a Bisericii Evanghelice locale și inițial intrarea era situată spre răsărit. De aceea, pentru început altarul bisericii a fost amplasat spre apus. Biserica a primit binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Nicolae prin oficierea Slujbei Aghiasmei mici, precum și a Sfinței Liturghii la data de 9 Martie 2003. Imediat după aceasta au început planurile pentru realizarea unei intrări în partea de vest sub forma unui pridvor din lemn cu turlă. În anul 2004 s-a pornit lucrarea pridvorului, iar în anul 2005 s-a mutat altarul bisericii spre răsărit și s-au obținut două deschideri spre apus pentru intrare și evacuare în caz de nevoie. În anul 2006 s-a început remodelarea bisericii, remodelarea Sfântului Altar, realizarea bolților semirotonde și a coloanelor și semi coloanelor existente menite să schimbe imaginea generală dreptunghiulară și simplistă și să creeze interiorul actual de biserică ortodoxă. În anul 2008 s-au realizat ușile duble centrale spre pridvor, iar în anul 2009 s-au înlocuit vechile ferestre cu ferestrele actu-

ale completate cu două vitralii în pridvor. Tot în anul 2009 s-a adus și montat catapețasma din lemn de stejar din România. La începutul anului 2010 s-a început pictura bisericii prin executarea Pantocratorului în turla centrală și a medalioanelor cu Sfinții Prooroci la catapețasmă. Actualmente se lucrează la realizarea pardoselii noi, picturii bisericii, terminarea înlocuirii ferestrelor la sala socială, remodelarea spațiului social de la demisol și alte lucrări de remodelare și înfrumusețare pe proprietatea de un acru a bisericii.

— *Care au fost cele mai mari obstacole în organizarea comunității parohiale?*

— De la înființare și până la momentul cumpărării actualei proprietăți am slujit fără salariu spre a pune împreună fiecare bănuț pentru dobândirea proprietății bisericii. Acest lucru s-a întâmplat după patru ani. În această perioadă a trebuit să lucrez și eu și soția mea pentru a ne întreține familia.

Este bine de știut că datorită celor două episcopii—Episcopia de la Vatra (OCA) și Arhiepiscopia celor două Americi—în Vancouver funcționau deja cinci biserici (parohii): Biserica “Sfânta Treime,” Biserica “Sfântul Andrei” și Biserica “Sfântul Gheorghe” aparțineau de OCA, iar Biserica “Buna-Vestire” și Biserica “Pogorârea Duhului Sfânt” aparțineau de Arhiepiscopia celor două Americi. Nu este de mirare că majoritatea discuțiilor se învăteau în jurul ideii că nu voi rezista în Vancouver până la Crăciun!

Dacă vorbim de greutate, trebuie să spunem că am avut parte și de o serie de “activiști” destul de vicioși în a răspândi zvonuri și răutăți, probabil din reflexe mai vechi, pentru că nu cred că îi plătea cineva, care tot timpul, chiar și astăzi, încearcă să submineze pe cât posibil lucrările bisericii. Probabil acest lucru se întâmpla și celorlalte biserici ortodoxe, deși azi au mai rămas doar trei: “Sfânta Treime,” “Sfântul Gheorghe” și biserica noastră “Sfântul Nicolae,” aparținând Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei.

— *De ce ați ales ca ocrotitor pe Sfântul*

Ierarh Nicolae?

— Numele bisericii a fost inspirat de istoria vieții Sfântului Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul Mirelor Lichiei, cu slujirea la locurile sfinte și cu sfintele moaște la Bari în Italia. Sfântul Ierarh Nicolae este și ocrotitor al marinarilor și pelerinilor.

— Unde este Biserica astăzi și unde vedeți Biserica Sfântul Nicolae în viitor?

— Din momentul dobândirii proprietății și până în prezent am trecut printr-o activitate prelungită de remodelare și înfrumusețare. Spun prelungită pentru că plata ratelor bancare lunare (mortgage), întreținerea bisericii și a clădirilor și grădinii bisericii au necesitat mereu resurse financiare, de timp, precum și resurse umane considerabile. Cine trebuie să asigure între \$10,000 și \$15.000 lunar pentru a acoperi cheltuielile curente înțelege cât de multe resurse rămân pentru misiune și alte activități. Cu toate acestea, am reușit să organizăm în mod constant tabere de vară, grup coral, grup de dansuri, grup de teatru, reprezentări artistice internaționale, tradiționale, culturale, picnicuri și vizite arhieresti memorabile.

Momentul pandemiei de anul trecut ne-a găsit pregătind de zor Congresul Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei, dar și sfințirea bisericii noastre. Toți acești ani de pregătire au ajutat enorm în folosirea spațiului, în limitele restricțiilor pentru o activitate dinamică liturgică, misionară și caritabilă. Continuăm să adăugăm elemente îmbunătățite în dotarea bisericii și proprietății spre a fi tot mai bine pregătiți pentru momentul când Bunul Dumnezeu va îngădui să găzduim congresul și să facem sfințirea bisericii.

— Aveți multe proiecte în derulare în cadrul comunității pe care o păstoriți, pentru că vă îngrijiți în permanență de înfrumusețarea locașului de cult, dar și de creșterea parohiei. Dacă în prezent ați avea posibilitatea să mergeți într-o altă parohie, unde toate aceste lucruri sunt împlinite... ați face acest pas?

— Pot să spun că, încă de la începuturile Bisericii "Sfântul Nicolae" am fost solici-

tat să merg să slujesc la Parohia "Învierea Domnului" din Hamilton, fiind vizitat de membrii Consiliului Parohial, cu o ofertă de salariu, casă și suport solid în activitatea mea. Am refuzat, motivând că dumnealor pot oricând găsi un preot să lucreze în condițiile de acolo, dar dacă eu plec, nu știu cine se înscrie la ce este nevoie aici! Anii trecuți am fost invitat să ajut și la Seattle, dar am spus că nu am terminat treaba aici.

E ușor să pleci dintr-o parohie și să găsești ceva mai ușor de făcut, dar e un semn de întrebare ce se întâmplă cu parohia pe care o lași în urmă? Cine preia datoriile la bancă și cine are starea de spirit de a duce mai departe munca și sacrificiul?

Când am plecat din România tocmai scoteam schelele din biserica nouă acoperită cu tablă și tencuită. După câțiva ani, când m-am întors, am găsit-o într-o stare de degradare avansată. Părintele intra ultimul în biserică și pleca primul. Deși casa parohială nouă, construită de mine, era lângă biserică, nu era cine să îngrijească, chiar și geamul de la proscomidiar era îmbăcsit. De aceea, este mai întâi o obligație să găsim persoana potrivită care să preia eforturile uriașe care s-au pus în lucru și apoi să vedem ce mai avem de oferit în această lucrare, altfel e doar vânare de vânt! E drept, așa cum ați menționat în interviu, nu se predă

misiune temeinic în școală, de aceea și ideile care se vehiculează nu au nicio legătură cu realitatea continentului nord-american!

De aceea, cred că va fi obligația mea primordială, la timpul potrivit, să aduc și să pregătesc preotul cu duhul și cu dispoziția potrivită să preia îndatoririle și obligațiile parohiei în mod gradual, ca la cel mult 70 de ani să trec preot slujitor, sau preot onorific având conștiința împăcată că eforturile și sacrificiile tuturor sunt pe mâini bune!

— Care credeți că sunt nevoile pastoral-misionare ale unei parohii în diaspora, respectiv în Canada?

— Greu se recunoaște faptul că, doar după ce o parohie este stabilă financiar și administrativ poate desfășura coerent o activitate misionară: problemele majore ale tinerilor cu drogurile și cu probleme psihice; situația familiilor care au stat pentru un timp și plănuiesc să se reîntoarcă în țară; între timp, părinții veniți la copii sau cei care mor nepregătiți nu-și permit o înmormântare decentă, nu au loc de veci și nici bani pentru așa ceva; nu au posibilitate să facă decent cele creștinești de pomenire, iar în cazul pandemiei și mai mult sunt afectați; situația predării credinței către o generație de vorbitori de limba engleză, pe coasta de Vest, și inventarul limitat de carte de cult și referință în limba engleză. Toate acestea necesită din partea preoților, dar și a comunităților parohiale, multă muncă pastoral-misionară susținută și organizată. Aceasta trebuie să reprezinte o prioritate pentru viața bisericii... pentru că aceste activități contribuie la o implicare reală a parohiei la nevoile de zi cu zi ale tuturor membrilor ei.

Noi vorbim de sărbătorirea diasporei, dar nu sunt nici un fel de proiecte de cărți de cult în limba engleză, doar proiecte formale care, probabil, arată bine pe hârtie. De aceea este, pentru noi, un efort continuu, pe care până acum nu ni l-am putut permite, să ajutăm în aceste cazuri și multe altele. Nevoile misionare interconfesionale și inter-rasiale cu care ne confruntăm în mod curent... De aceea eu cred că noi suntem într-un continuu proces misionar. Din acest

motiv aici nu este loc pentru venit ultimul la biserică și plecat primul într-un program minimal!

— Ce sfaturi puteți să le oferiți preoților mai tineri care doresc să înființeze noi misiuni, respectiv parohii pentru comunitățile românești din Canada?

— Cât privește preoții tineri, va fi tot mai greu... mai întâi pentru că nu vin pregătiți pentru ce se întâmplă aici. Să poți sluji Sfânta Liturghie frumos este minunat, să poți avea diplome acoperitoare și resume impresionant nu e rău, dar să poți pune sacrificiul și duhul necesar împreună cu familia, preoteasa și copiii la un loc, este o altă socoteală. Acum greutățile cresc, chiar și simpla menționare din Biblie despre familie și adevăruri istorice poate duce în curând la arestare. De aceea, va fi tot mai greu, iar cu cât suntem dispuși să nu facem nimic, să nu avem nici o atitudine coerentă, cu atât vom putea face mai puțin pe urmă.

— Părinte vă rugăm să ne adresați,

în încheiere, un îndemn din partea sfinției voastre potrivit vremurilor pe care le trăim.

— Dacă ar trebui să ofer un îndemn fraților mei preoți și diaconi ar trebui să mă întorc la seara dinaintea hirotoniei mele. Mă aflu la masa de după Slujba Vecerniei oferită de Biserica de la Radovanu. A doua

zi urma să fie hirotonit. Am ales ceva vegetale de la masă și o persoană dintre oaspeții speciali m-a întrebat de ce nu servesc friptură și alte bunătăți. Am răspuns că „mâine mă împărtășesc.” „Bine, dar toți preoții se împărtășesc mâine și ei servesc de toate...” „Da, dar eu sunt pentru prima dată trecut de la mirean la preot și e o ocazie pe care nu o merit. De aceea, mă voi pregăti așa cum m-am pregătit mereu.”

Văzând că e rost de conversație, prietenii persoanei, cineva de pe la guvern, se arată interesați să afle mai mult. Persoana respectivă m-a întrebat: „Odată ajuns preot,

cum ai să știi cum să lucrezi cu oamenii? Sigur, ați învățat teorie, dar în viață nu-i așa.”

Atunci i-am răspuns: „Am să încerc să mă port cu oamenii ca și cum cel care vine înaintea mea sunt eu însumi. Așa cum aș dori să se poarte un preot cu mine, tot așa cu sinceritate și atenție, am să încerc să mă port cu toți cei care mă caută, sărac sau bogat, tânăr sau vârstnic... mai deștept sau mai sărac cu duhul. Mai pe românește: să încerci să te pui în papucii fiecăruia când are nevoie de tine!” Acesta este lucrul pe care l-am urmat în preoție și cred că, oricine îl va urma, indiferent de vremuri, nu greșește!

Conferința pastorală a clerului Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei

Pr. Nicolae Codrea

Conferința pastorală a clerului Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei a fost organizată în perioada 4-5 iunie 2021 prin intermediul platformei online Zoom. Aceasta a fost prezidată de către Întâistătorul Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei, Preasfințitul Părinte Ioan Casian, s-a desfășurat pe perioada a două zile și s-a bucurat de prezența tuturor preoților slujitori din cadrul eparhiei românești din Canada. Evenimentul se înscrie în tematica comemorativă a anului 2021 în Patriarhia Română.

Părintele Protopop George Chișcă de la Catedrala "Sfântul Ioan Botezătorul" din Montreal a susținut prima prezentare intitulată "Personalitatea și activitatea ÎPS Arhiepiscop Victorin." În continuare, Părintele Lucian Pușcariu de la Parohia "Învierea Domnului" din Hamilton a prezentat lucrarea "ÎPS Mitropolit Bartolomeu. Popas în America de Nord/Canada." Prima zi a conferinței pastorale s-a încheiat cu intervenția Părintelui Protopop Mircea Panciuk, Parohia "Adormirea Maicii Domnului" din Boian, Alberta: "Istoria Bisericii și cimitirului de la Boian. Cimitirele românești din Alberta, Saskatchewan și Manitoba."

Ziua a doua a conferinței pastorale a

debutat cu prezentarea Părintelui Olimpiu Mărginean de la Parohia "Sfântul M. Mc. Mina, Sfântul Efreem cel Nou și Sfântul Gherasim de Kefalonia" din Blainville, Quebec, "Familia și imigrația. Oportunități și provocări." Apoi Părinte Vasile Aileni de la Parohia "Toți Sfinții" din Toronto a vorbit despre "Cinstirea în Biserică a celor adormiți: texte biblice, patristice și liturgice," iar prezentarea Părintelui Corneliu Dragomir de la Parohia "Sfântul Nicolae" din Surrey a purtat titlul: "Valoarea liturgică și culturală a cimitirelor ortodoxe." Totodată, Părintele Grigore Țăpuc de la Parohia "Sfântul Evanghelist Matei și Sfânta Muceniță Hristina" din Ottawa a prezentat o reflecție "Cuvânt de întărire la vreme de încercare."

La final, cei prezenți au purtat discuții pe marginea lucrărilor susținute de către vorbitorii conferinței. De asemenea, Preasfințitul Părinte Ioan Casian a încurajat pe toți preoții slujitori la o intensificare a misiunii lor în cadrul parohiilor românești pe care le păstoresc, în special în aceste vremuri dificile, precum și la oferirea unui ajutor parohiei "Sfântul M. Mc. Mina, Sfântul Efreem cel Nou și Sfântul Gherasim de Kefalonia" din Blainville, Quebec, care se află într-un proces de achiziționare a locașului de cult.

Saint Mary's Romanian Orthodox Church and Cemetery - Boian

Pr. Mircea Panciuk

In 1896–1897, Clifford Sifton, Minister of the Interior of the Government of Canada, visited Eastern Europe, namely the Province of Bucovina and the city of Cernăuți, to advertise the fact that there was much and inexpensive land to be had in Western Canada. The first Romanians to heed the call and come to Alberta were Ichim Yurko and Ilie Rawluk from Boian, Bucovina. The area they settled in, some 60 miles northeast of Edmonton, was named after the village they came from, Boian. By 1902 there were sufficient numbers to warrant a place of worship of their own, and the building of the Romanian Orthodox Church of "The Dormition the Virgin Mary" was begun. The site for the church was on a west facing hill, some 40 acres in size, enough for a cemetery. The church was built from logs and is identical to the church the pioneers left in their home village in Bucovina; however it is somewhat smaller in size. On the south facing slope of the hill and close to the church lies the church cemetery.

The Holy Synod of the Romanian Orthodox Church dedicated 2021 as "The Holy Year of Pastoral Care of Romanians Abroad and the Commemorative Year of Those Fallen Asleep in the Lord; The Liturgical and Cultural Value of Cemeteries." We, therefore, commemorate those Bucovinian pioneers who came and settled in what was to become Boian, Alberta. Those pioneers who came from Boian, Bucovina, brought with them not only their work ethic but

also the Orthodox faith. This faith was also passed down to their children and to us to-

day.

It is opportune for us at this time, as Orthodox Christians, to talk of the importance of honouring those who have fallen asleep in the Lord and to learn about the cultural value of cemeteries. The church teaches us that death is only the temporary separation of the soul from the body and at the second coming of Christ we will all come together for eternity. The grave, then, becomes a bed of rest for the body, in the shadow of the cross, waiting for eternal resurrection at the Second Coming of Jesus Christ. At that time we will "resurrect in the body and we will unite again with our soul, for those who have done good to life everlasting and those who have not, to a life of eternal damnation" (John 5:29).

The pioneers who came from Boian, Bucovina, brought with them their faith and their customs. The most important celebration of the church year is the Resurrection midnight service with the circling around the church and the proclaiming

the twenty foot cross in the cemetery. A memorial (*parastas*) is performed and the names of all those fallen asleep in the Lord and are resting in the cemetery are remembered. These lists are held in little notepads that are passed down from parent to child and are stored in a little cupboard in the church and taken out to be read once a year, at this celebration (*prăznuire* or *praznic*). There are some lists created in Boian, Bucovina and were brought by the first pioneers when they came to Alberta. At the end of the memorial prayers, the priest and procession bearers (banners, crosses and lanterns) go up and down each row of graves blessing each one in part, while everyone sings “*Christ is risen from the dead, trampling down death by death, and to those in the tombs bestowing life.*” A communal meal follows where all those attending share in the food that was brought in memory of those fallen asleep. It is a celebration of faith and joy, joined with the hope that the Victor over death will raise everyone at His second and awesome Coming for eternal happiness.

Cemeteries also teach us the history of a community. In each grave there is

a body and that body had a life in a community. Walking through the Boian cemetery we find that the oldest grave belongs to Toader Bota who fell asleep in the Lord in 1902, some three years before the church was consecrated. Another grave belongs to G.M. Mihalcheon, teacher at Boian School for nine years and Store Merchant in Boian. He was the first Romanian to be elected to a Provincial Legislature (1926-1930). Rev. Fr. Vasile Toma is the only priest buried here. Father Vasile was the founder and Parish Priest of the “Descent of the Holy Spirit” Romanian Orthodox Church in Pierceland, and the “The Nativity of Saint John the Baptist” Romanian Orthodox Church in Marcelin, Saskatchewan. He also served for a time at “The Nativity of the Theotokos” Romanian Orthodox Church of Hairy Hill, Alberta. In the south west edge of the cemetery is the grave of Ed Stefureak, born

in Hairy Hill, Alberta who played baseball in the Saskatchewan and Alberta Baseball Leagues. He attended tryouts in the Major Baseball League with the St. Louis Cardinals in California and New York Giants in Florida. Ed was inducted in the Saskatchewan Baseball Hall of Fame in 2011.

The cemetery, then, becomes not only a history book of the community but also a place of contemplation and prayer, thus giving an opportunity to better understand life everlasting. “*But in fact Christ has been raised from the dead, the firstfruits of those who have fallen asleep.*” (I Corinthians 15: 20) Therefore, those asleep in the cemeteries are awaiting Jesus Christ’s second coming so they also will rise again. The Nicene Creed ends with the appropriate words, “*I expect the resurrection of the dead and the life of the world to come. Amen.*”

Aforisme

Mitropolitul Bartolomeu Anania

“Dragii mei, rugăciunea este cea care străbate orice zid, orice depărtare, pentru că rugăciunea străbate și după moarte și aduce lumină.”

“Dragii mei tineri, voi sunteți în floarea vârstei, trăiți-vă tinerețea! E a voastră! Și trebuie s-o trăiți înainte de a fi prea târziu, dar în limitele decenței și ale buneii cuviințe. Nu vă imaginați cât este de plăcut să-ți trăiești tinerețea fără ca mai târziu să-ți fie rușine sau să-ți pară rău de faptele pe care le-ai făcut. Dragii mei, păstrați-vă sănătatea sufletului, așa cum țineți cel puțin la sănătatea trupului vostru. Învățați-vă înainte de toate să aveți spirit de discernământ, a deosebi între bine și rău, între sănătos și nesănătos, între folositor și nefolositor. Este începutul înțelepciunii voastre de tineri.”

Bucuria Maicii Domnului de Sfânta Înviere

Sf. Ioan Iacob de la Neamț

Bucură-te Preacurată
Care ieri te-ai tânguit
Iată, Fiul Tău cu slavă
Din mormânt a răsărit!

Toată firea prăznuiește
Învierea lui Hristos,
Toate se îmbracă astăzi
Cu veșmânt prea luminos!

Îngerii și pământeni
Cântă azi același grai
Iar Adam și cu tâlharul
Azi se veselesc în Rai.

Nu mai este astăzi pază
În Edenul cel ceresc,
Ușa stă mereu deschisă
Pentru neamul creștinesc

Nu se mai socoate Crucea
Ca organ chinuitor;
Ea rămâne “Steagul Slavei,”
Semnul cel biruitor!

Băutura cea amară
De Hristos s-a îndulcit
Și “împărăția morții”
Pe vecie s-a zdrobit!

The Liturgy of the Word

Rev. Fr. George Bazgan

I raise the Gospel Book and then proclaim,
For all to hear our destination:
The Blessed Kingdom is our final aim,
Our common goal is of the soul
salvation.

And so, in peace, together we proceed,
Responding every time with
“Lord have mercy!”

His mercy is the only thing we need,
In our world filled with controversy.

The soul is urged to gently join in
And bless the Lord, who blesses all creation,
The whole is not complete without the within,
This is the time for total transformation!

We, antiphonically, proclaim on earth,
The mystery of our restoration:
The Word and Son of God, the Virgin Birth,
The Theotokos and the Incarnation.

We listen to the Sermon on the Mount,
Partaking gratefully in every blessing,
The Gospel in procession goes around,
A hymn to Holy Virgin we're addressing.

Before the Risen Christ, in awe we fall,
Thrice Holy Hymn is now our language,
We listen to a letter from St. Paul,
Then kneel and listen to the Gospel's message.

Cuvântul

Tudor Dragomir

Ce ți-e cuvântul, omule? Ce-ai spus?
De ai grăi ca dintr-o carte sfântă,
De ai vorbi când nimeni nu cuvântă,
De-ai colinda pământu-n jos și-n sus...
Ce ți-e cuvântul decât însuși tu?

Ești tot ce simți, ești propriul tău cuvânt,
Ești tot ce faci și ceea ce iubești,
Ești binele sau răul ce-l grăiești
Și tot ce ți se făurește-n gând.
Ce-i al tău cuget decât însuși tu?

Dar este un Cuvânt ce nu-i al tău.
Cuvântul ziditor, acel Cuvânt
Prin care cer și mare și pământ
În zorii timpului, vrând Dumnezeu,
Au prins ființă, rost și rădăcini.

Nu e al tău, dar ți se dă în dar.
Nu ești Cuvânt, dar poți să te sfințești
Asemeni lui, cuminte să trăiești,
În valul lumii, un izvor de har,
Un trandafir crescut în mărăcini.

Iar de Cuvântul Însuși îți grăiește
În a conștiinței voce, oare tu,
Un trandafir crescut în mărăcini
Ce prinde ființă, rost și rădăcini
Ce ți-e cuvânt și cuget, decât tu?

ORIZONTUL TINERILOR

Gala Concurs a Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei cu ocazia zilei copilului, 2021 – un imens zâmbet al bucuriei

Ștefan Athenagoras

Cu binecuvântarea și sub îndrumarea Preasfințitului Părinte Ioan Casian, în perioada 28–30 mai 2021, în preajma Zilei Internaționale a Copilului (1 iunie), s-a desfășurat Gala concurs online organizat de Departamentul de Educație al Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei.

În cuvântul de deschidere, Preasfinția Sa a subliniat: "Anul acesta este 'Anul omagial al pastorației românilor din afara României' în Patriarhia Română, iar tocmai acum noi toți, suntem chemați să acordăm o atenție deosebită celor trei vectori importanți în viața tinerilor noștri—Biserica, școala, familia—precum și modului de abordare a educației religioase și sădirii valorilor creștin-ortodoxe în diaspora."

Cele peste 80 de proiecte prezentate de copiii și tinerii din eparhie au arătat o bogată cunoaștere a credinței ortodoxe, a obiceiurilor și tradițiilor bisericești și multă creativitate. Tinerii au utilizat în întocmirea proiectelor și informații din mediul on-

line demonstrând un talent deosebit în a lucra împreună, în echipă.

Participanții, fie cu proiecte individuale sau de grup, reprezentând parohii din toate provinciile Canadei, au avut posibilitatea să prezinte unul sau mai multe proiecte, în funcție de talent, interes și posibilități, la toate categoriile de vârstă.

Tematicile propuse pentru întocmirea proiectelor individuale sau de grup au fost următoarele:

Sfinții, prietenii mei – Sfântul care mă inspiră; Bucuria Învierii – Tradiții și obiceiuri de Paște; Dăruind vei dobândi – Bucuria darului; Biserica din parohia mea acum și

viziunea mea peste 20 de ani; Rugăciunea din sufletul meu; Rolul preotului în viața mea; Proiect unic – Teme ortodoxe la alegere.

Modalitățile de prezentare digitală vizuală, scrisă sau audio au fost: Video/Tik Tok; prezentare în PowerPoint; desen/pictură pe hârtie; Pliant/poster; eseu/reflecții/poezie; ouă încondeiate/pictate/ icoane.

Juriul, format din Pr. Prof. Dragoș Giulea, Ph.D., Pr. Emanuel Ionuț Țencaliuc și Dna. Prof. Adriana

Bara, Ph.D., au apreciat toate proiectele pentru calitatea lor educativă, artistică, teologică, și creativă. Toți participanții au primit premii și diplome de participare. Cinci dintre proiecte au primit premii speciale. Două participări au fost apreciate deosebit: Robert Dumitrescu, cu un scurt metraj intitulat "The Call," și Lucian Roșca (Episcopia Hușilor-România), cu un eseu teologic și o poezie creștină în limba engleză.

La sfârșit au fost felicitați toți cei care alcătuiesc echipa din Departamentul de Educație: Psa. Paula Arsene, Carmen Ognean, Minodora Grigorescu, Natalia Bivol, Anca Coza, Ileana Gavriș, Veronica Ciocan, Cristina Negrea, Traian Pârvu, Ștefan Athenagoras.

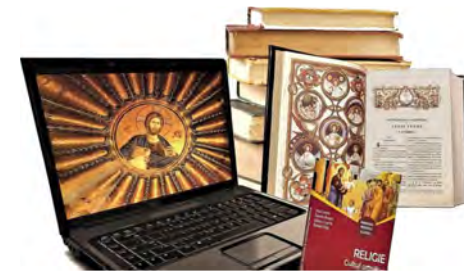
Anul 2021 este "Anul omagial al pastorației românilor din afara României." Urmand sfatul Sf. Ioan Scărarul "Creștinii

nu se nasc, ci se fac," Episcopia Ortodoxă Română a Canadei a stabilit ca prioritate

și preocupare continuă educația religioasă, catehetică și păstrarea valorilor românești.

Cuvintele tânărului Lucian Roșca sintetizează foarte bine spiritul Galei concurs 2021: "Un mare, mare zâmbet!" În rândurile trimise cu ocazia premiului acordat, el a mai spus: "Am câștigat mai mult decât un premiu, am câștigat în inima mea un imens zâmbet al bucuriei! Am realizat cu foarte mare bucurie în inimă, faptul că România e vie în diaspora prin Ortodoxie! Da, Ortodoxia e, de fapt, cea care ne definește ca români, care ne ține, cu mare râvnă, neșterși de pe fila istoriei! M-a impresionat profund puterea credinței noastre: de a uni, în mod indestructibil și veșnic, românii de pretutindeni: din România, Canada și...din Împărăția lui Hristos!"

Eseuri

Importanța și puterea cuvântului

Alexandra Ioana Geonea

Cuvântul are nenumărate și felurite sensuri. Cuvântul este simbolul cel mai pur al manifestării ființei umane, al ființei care gândește și se exprimă singură. Cuvântul este puterea pe care o avem pentru a ne exprima, comunica, de a gândi și de a crea evenimentele din viața noastră. Cuvântul este cel mai puternic instrument pe care-l poate avea ființa umană. Uneori cuvintele pot epuiza, bucura, întrista sau liniști omul. Cititul unei cărți, gândurile nevorbite, sentimentele, pot fi cuvinte ascunse ale omului. Utilizăm cuvinte și expresii din diferite limbi, iar acestea din urmă spun foarte puține despre om și ceea ce simte acesta. Se pare că limba în care am învățat cuvintele este legată de emoții și folosind altă limbă, cuvintele nu emoționează. Personal, cred în puterea și importanța cuvântului, deoarece ele îmi trezesc fericirile și durerile, ele mă fac să zâmbesc sau să plâng.

De asemenea, comunicarea e felul în care ne manifestăm și consider că orice gând, fie el mareț sau nu, trebuie exteriorizat, pentru a prinde contur și pentru a se materializa. Wittgenstein susținea că "limitele limbii mele sunt limitele lumii mele" și într-adevăr, acolo unde nu există comunicare, nu există nimic, iar dacă comunicarea există, totul este câștigat. Fără comunicare suntem doar niște umbre, pentru că ceea ce ne deosebește de restul ființelor vii de pe Pământ este puterea comunicării, a cuvântului, așa cum Hristos a adus viața-n lume prin puterea cuvântului, a Evangheliei pe care a propovăduit-o. Prin cuvânt dialogăm cu Dumnezeu, având rugăciunea ca for-

mă de comunicare personală și colectivă; totodată, Mântuitorul Hristos ne încredințează de faptul că El Însuși este Cuvântul, așa cum ni se spune în Sfânta Scriptură la Ioan, capitolul 1: "La început

a fost Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul". Avem nenumărate dovezi și în istorie, de lideri adevărați care, prin forța cuvântului și a comunicării, reușeau să mobilizeze mase întregi de oameni pentru scopul pe care-l împărtășeau. Cuvintele au o putere mare, de aceea ne supun sau ne răzvrătesc atât de ușor. Emoțiile pe care le declanșează sunt fie fatale, fie izbăvitoare. Sunt fraze sau cărți, sunt imagini sau dorințe, sunt voința impusă ori cea sugerată. Cuvintele ne compără, ne vând, un "da" ne poate lega pe viață, iar un "nu" ne poate face să devenim de piatră. Regele Claudius, personajul lui William Shakespeare, spune la un moment dat: "Cuvintele îmi zboară, iar judecata-mi rămâne mult în urmă. Cuvinte fără chibzuială, la cer n-ajung nicicând."

Așadar, mulți dintre noi ne exprimăm

fără gândire conștientă, neținând cont de efectele pozitive sau negative pe care cuvintele rostite le au, atât asupra celor din jur, cât și asupra noastră. Spun asupra noastră deoarece reacția pe care o produc aceste cuvinte rostite se întoarce la noi, adeseori, în mod amplificat. Dacă nu prețuim cuvintele, cum am putea prețui Cuvântul care este

Însuși Dumnezeu.

În încheiere, putem spune despre cuvânt că este unul din darurile cele mai de preț și fundamentale cu care Dumnezeu l-a înzestrat pe om, așa cum citim în cartea Genezei: "Să facem om după chipul și asemănarea Noastră," condiția sine qua non a existenței umane.

Prisonniers de nos pensées

Valentin Cioană

Restez optimistes, ça va bien aller! On entend cette courte phrase depuis plus d'un an maintenant et nous ne voyons toujours aucun changement. Nous sommes prisonniers dans notre propre maison, dans nos propres pensées et dans nos émotions. Mal-

heureusement, aucun docteur ne peut vous prescrire un médicament pour retrouver et garder l'optimisme durant la pandémie, sauf un et c'est vous! En effet, nous restons prisonniers de notre pensée sans se rendre compte que nous avons la clé pour sortir de cette cellule. Cependant, il faut travailler pour la trouver.

Tout d'abord, il faut comprendre ce qu'est l'optimisme. L'optimisme c'est d'avoir confiance que chaque moment qui arrive en ce moment présent arrive pour une rai-

son, qui va nous apporter un meilleur moment ensuite. En d'autres mots, l'optimisme nous promet le bonheur suite à un moment présent. En réalité, chaque moment de notre vie arrive pour une raison, avec du positif et du négatif. Il peut sembler ironique de dire qu'un moment optimiste comporte du négatif, mais ce ne l'est pas. Ainsi, il ne faut pas rester sur l'idée que le négatif apporte que du malheur. Cela s'appelle être pessimiste.

Cependant, si on change la façon de visualiser et d'interpréter le négatif, on va constater que le négatif peut apporter quelque chose de positif ou même peut être transformé en positif. Prenons en exemple la pandémie, tout a été fermé et nous sommes enfermés dans la maison sans aucun contact physique avec le monde extérieur. Le négatif dans cette situation c'est qu'on ne peut pas sortir, voir nos amis, aller au restaurant, magasiner et encore plus. Ensuite, le positif c'est que nous sommes avec la famille plus souvent, nous pouvons nous réveiller un peu plus tard le matin et encore plus.

Alors comment pouvons-nous transformer tous ces aspects négatifs de la pandémie en aspects positifs? En tant que jeune Orthodoxe Roumain, je me suis habi-

tué à ne pas m'attacher aux biens matériels, plaisir, mais de garder une paix d'esprit et d'avoir foi que Dieu est toujours de notre côté et ne cherche jamais notre mal. C'est ça la fameuse clé, c'est de développer *une paix avec votre esprit et une confiance avec Dieu*. Ce sont les deux matériaux qui forgent votre propre clé.

Personnellement, cette pandémie m'a permis de me retrouver, d'accepter qui je suis, et de me rapprocher énormément de l'Église. Vraiment, les meilleures personnes qui peuvent comprendre ce que vous ressentez présentement c'est Dieu et vous.

My Father Confessor

Lucian Roșca
(Huși)

*Our God is like the Sun:
Three Persons, in Essence—One.
My father confessor is the moon
That reflects the Light of boon.*

*Two virtues he showed to me:
Meekness and obedience.
“Work hard as a clever bee,
In your heart have endless kindness;*

*Prayer is the key of life
And myrrh for our Lord's heart;
It's a shield for devil's knife
Which breaks down his fiery dart.*

*Love is supreme sacrifice!
Behold! Christ dies on the Cross!
He offers His flesh to us
Every Sunday, at the Mass.*

*The Bible is like fresh water,
Teaching us how not to totter
It is a double-edged sword.
Has the sweet words of the Word.*

C'est ainsi, que cet aspect négatif de la distanciation je l'ai pris à mon avantage, je l'ai transformé en positif. En étant isolé avec mes propres pensées, j'ai pu les écouter et les comprendre.

Je t'invite aussi, cher lecteur, à prendre du temps pour toi, d'écouter tes pensées, ton cœur et ton esprit et retrouver l'optimisme à travers cette pandémie. Personne ne mérite de vivre dans le pessimisme, mais dans l'optimisme et dans la foi de Dieu.

*Read the lives of Jesus' saints,
Apply in your days their deeds
Make them also your friends
Pray to them till your life ends.*

*His holy saints are stars of meekness,
Shining bright on the sky of His heart
And His mother is the empress
That enlightens the pitch black dark.*

*Turn your heart into a bed
For a dear, suffering friend!
Listen to our wise, kind Lord,
His love might be your reward.”*

*That's my confessor's advice
Words which are saving my life!
He taught me: “the real treasure
Is to love God without measure.”*

*Through his prayers I feel safe
Through his voice my chains will break;
Through his hands I eat life's Bread:
May the Lord render him saved!*

MAPAMOND CREȘTIN

Daniela Bochiș

Paști 2021: Delegații trimise cu avionul la Ierusalim pentru Sfânta Lumină

Foto: Orthodox Times, credit: Arhim. Teofil Anăstăsoaie

Anul acesta Sfânta Lumină s-a pogorât în Biserica Sfântului Mormânt, sâmbătă 1 mai 2021, în jurul orei 13:55. Ceremonia a fost condusă de Preafericitul Părinte Teofil al III-lea, Patriarhul Ierusalimului.¹ Pelegrinajele la locurile sfinte din Israel nefiind permise ca urmare a restricțiilor Covid-19, slujba s-a desfășurat cu participarea unui număr de aproximativ 2.500 de credincioși, în cea mai mare parte localnici.

1. Iulian Dumitrașcu, “Ierusalim: A venit Sfânta Lumină,” *Basilica* (01.05.2021): <https://basilica.ro/ierusalim-a-venit-sfanta-lumina-video/>

Ruine creștine antice descoperite recent în deșertul Egiptului

Ministerul egiptean al antichităților a declarat că o echipă de arheologi a descoperit noi ruine creștine în vestul deșertului Egiptului care aduc noi dovezi despre existența vieții monahale în regiune, în secolele

Cu toate că Aeroportul Ben Gurion era închis din cauza aceluiași restricții, Israelul a permis mai multor țări să trimită delegații pentru a primi Sfânta Lumină. 11 țări, cele mai multe cu populație majoritar creștină ortodoxă, au trimis cu avionul delegații la Ierusalim pentru a aduce

Sfânta Lumină. Delegațiile au fost din Belarus, Bulgaria, Cipru, Georgia, Grecia, Kazakhstan, Polonia, Republica Moldova, România, Rusia și Ucraina.²

Ministerul de Externe al Israelului a anunțat că emisari speciali au distribuit Lumina Sfântă și celorlalte comunități creștine din Israel, Palestina și Iordania.

2. “Easter 2021: How Many Countries Sent Planes to Jerusalem for the Holy Fire?” *Orthodox Times* (May 3, 2021): <https://orthodoxtimes.com/easter-2021-how-many-countries-sent-planes-to-jerusalem-for-the-holy-fire/>

IV- V d. Hr.¹ Într-un comunicat al minis-

1. “Ancient Christian Ruins Discovered in Egypt Reveal Nature of Monastic Life,” *The Guardian*. Archaeology: <https://www.theguardian.com/science/2021/mar/14/ancient-christian-ruins-discovered-in-egypt-reveal-nature-of-monastic-life>

Arheologii au descoperit chilii și biserici ale călugărilor, cu inscripții biblice datând din secolul al IV-lea d.Hr.

Structuri creștine antice construite din stâncă bazaltică sau sculptate în stâncă, dar și clădiri din cărămidă - datate între secolele IV și VII d.Hr.

Foto: Ministerul Egiptean de Antichități / AFP / Getty Images.

terului emis sâmbătă, 13 martie 2021, se arată că "o echipă franco-norvegiană de arheologi a descoperit, în timpul celei de-a treia campanii de săpături de la situl Tal Ganoub Qasr al-Agouz, în oaza Bahariya, mai multe clădiri construite din rocă de bazalt, altele sculptate direct în stânca de bazalt, iar unele din cărămizi de lut." Complexul este alcătuit din "șase sectoare care conțin ruinele a trei biserici, precum și chilii ale călugărilor," ale căror "ziduri prezintă inscripții și simboluri cu conotații copte," a declarat Osama Talaat, șeful Antichităților Islamice, Copte și Evreiești al ministerului.

Victor Ghica, șeful misiunii arheologice, a declarat că "19 structuri și o biserică, săpate în rocă de bazalt," au fost descoperite în 2020. Pereții bisericii au fost împodobiți cu "inscripții religioase" și cu

pasaje biblice în limba greacă care dezvăluie "natura vieții monahale din regiune," a spus Ghica. Acestea arată clar prezența călugărilor acolo încă din secolele al IV-V d. Hr., a adăugat el. Așezarea îndepărtată, situată în deșertul de sud-vest al capitalei Cairo, a fost ocupată între secolele IV și VIII, cu un vârf de activitate, probabil, în jurul secolelor V și VI, potrivit Institutului francez de arheologie orientală, responsabil cu misiunea.

În ultimele luni, Cairo a anunțat câteva noi descoperiri arheologice majore, în speranța stimulării turismului, un sector care a suferit multiple lovituri de la revolta din 2011 și până la pandemia de coronavirus.

Siria - Rugăciune pentru cei doi episcopi răpiți în urmă cu 8 ani

La 22 aprilie 2021, în Catedrala Ortodoxă Siriană "Sfântul Efreim" din Alep, a fost oficiată o slujbă pentru cei doi ierarhi răpiți de rebelii musulmani: Episcopul Ortodox Sirian Youhanna Ibrahim și pentru Episcopul Ortodox Grec Boulos (Paul) Yazji.¹ Bise-

Foto: Orthodox Christianity

ricile siriene au marcat, astfel, 8 ani de la răpirea acestora, la 22 aprilie 2013. La slujbă au luat parte reprezentanți ai denomi-națiunilor ortodoxă, catolică și protestantă din orașul Alep. Au fost pomeniți în rugăciuni și alți doi clerici răpiți anterior, preotul catolic armean Michel Kayyal și preotul ortodox grec Maher Mahfouz.

În încheiere, Arhimandritul Mousa Al-Khasi, vicarul grec-ortodox din Alep, a spus: "Ne-am adunat aici pentru a ne ruga pentru întoarcerea în siguranță a episcopului Boulos Yazji și a episcopului Youhanna Ibrahim în eparhiile lor. Acest eveniment este trist pentru noi toți. Dar cu harul lui Dumnezeu și prin solidaritatea fraților și surorilor noastre, avem nădejde. Dumnezeu este atotputernic și orice este posibil prin harul Său."

Episcopul ortodox antiohian al Alepu-

lui și Alexandrettei, Boulos Yazigi, fratele patriarhului ortodox Ioan al X-lea, precum și Gregorios Youhama Ibrahim, Episcopul sirian al Alepului, au fost răpiți în apropierea orașului Alep. Cu toate că au trecut 8 ani de atunci, nici la această oră nu se știe cu exactitate care a fost soarta lor.

De-a lungul anilor care s-au scurs de la răpire au fost lansate, în mod repetat, dife-rite zvonuri și informații care, ulterior, nu au fost confirmate. Unele investigații mai recente au condus la concluzia că cei doi episcopi ar fi fost uciși în decembrie 2016².

2. "Abducted Syrian Hierarchs Killed in 2016, According to New Investigative Report," *Orthodox Christianity* (January 16, 2020): <https://orthochristian.com/127123.html>

Epicentrul persecuțiilor împotriva creștinilor s-a mutat din Orientul Mijlociu în Africa

Un raport al Bisericii Ortodoxe Ruse, redactat de Departamentul sinodal pentru relații externe și intitulat "Despre situația populației creștine din Africa," arată că, în prezent, creștinii africani sunt cei mai expuși persecuțiilor. În câțiva ani, epicentrul persecuțiilor

Foto: Orthodox Times

împotriva creștinilor s-a mutat din Orientul Mijlociu în Africa.¹ Documentul menționează că îndeosebi situația din Nigeria suscită cele mai mari îngrijorări deoarece "această țară ocupă primul loc în lume în ceea ce privește nivelul de violență anticreștină."

În 2020, în Nigeria numărul actelor de

persecuție împotriva creștinilor a crescut cu o treime față de 2019. Datele indică faptul că 91% din totalul crimelor împotriva creștinilor au avut loc în Nigeria, fiind înregistrate 4.333 de morți din totalul de 4.761 de pe întregul mapamond. Principala amenințare o reprezintă grupul terorist Boko Haram, care atacă creștinii încă din 2010, aceștia fiind deseori răpiți pentru a se cere o recompensă pentru eliberarea lor. Aceste recompense reprezintă una din prin-

1. "Epicer of Persecutions against Christians Has Moved from the Middle East to Africa," *Orthodox Times* (April 29, 2021): <https://orthodoxtimes.com/epicenter-of-persecutions-against-christians-has-moved-from-the-middle-east-to-africa/>

cipalele surse de venit pentru Boko Haram, iar dacă răscumpărarea nu este plătită, creștinii sunt uciși.

Raportul menționează că, în Soma-

Foto: mospat.ru

lia, Kenya și alte țări vecine, creștinii sunt persecutați de grupul terorist Al Shabaab. Teroriștii atacă în principal autobuzele interurbane, îi despart pe musulmani de creștini și îiucid pe aceștia din urmă. Persecuția creștinilor s-a agravat și în Congo, Africa Centrală, Camerun și Mozambic unde, în ultima vreme, diverse grupuri teroriste și-au intensificat activitatea.

Situația din Etiopia este, de asemenea,

dramatică. Începând cu anul 2019 Biserica etiopiană suferă sistematic atacuri din partea rebelilor extremiști. O serie de pogromuri împotriva bisericilor și mănăstirilor, precum și asinate împotriva preoților și credincioșilor s-au desfășurat, mai ales în timpul slujbelor religioase. În perioada 2019–2021 se poate vorbi, în Etiopia, despre câteva mii de oameni uciși, zeci de mii de răniți, dintre care mulți vor rămâne cu invalidități grave pentru tot restul vieții. La aceștia se adaugă și o mie de dispăruți. Teroriștii mutilează grav victimele, iar asinatele sunt de o deosebită cruzime. De cele mai multe ori, victimele sunt lapidate sau împușcate fără a se ține cont de sexul și vârsta lor, numeroase dintre acestea fiind femei, copii și vârstnici.²

2. "La situation des chrétiens en Afrique," Église Orthodoxe Russe. Département des relations ecclésiastiques extérieures: <https://mospat.ru/fr/authors-analytics/87096/> (Raportul menționat este publicat pe site-ul Patriarhiei Moscovei.)

Persecuția creștinilor în lume a crescut în timpul crizei Covid

Grupul de susținere Open Doors arată că regimurile dure din întreaga lume exploatează pandemia.¹

Persecuția creștinilor din întreaga lume a crescut în timpul pandemiei Covid, acestora refuzându-li-se ajutorul în multe țări, guvernele autoritare intensificând supravegherea lor, iar militanții islamici exploataând criza, se arată într-un raport. Mai mult de 340 de milioane de creștini – unul din opt – se confruntă cu niveluri ridicate de persecuție și discriminare datorită credinței lor, conform World Watch List din

2021 întocmită de grupul de susținere creștin Open Doors.

Se arată că a existat o creștere cu 60% a numărului de creștini uciși pentru credința lor față de anul precedent. Mai mult de 90% din totalul global de 4.761 de decese de acest fel au avut loc în Africa.

"Persecuția din ce în ce mai mare a creștinilor din întreaga lume ar trebui să ne tulbure pe toți," a spus David Landrum, directorul programului de susținere din cadrul Open Doors din Marea Britanie și Irlanda. "Libertatea religioasă este cea care stă la baza multor alte drepturi ale omului și a libertăților civile. Guvernele opresive știu acest lucru și exploatează criza pandemiei pentru a exercita presiuni asupra creștinilor."

World Watch List clasifică 50 de țări

principale în care creștinii se confruntă cu persecuția și discriminarea, pe această listă Coreea de Nord ocupând locul 1, așa cum s-a întâmplat, de altfel, în ultimii 20 de ani. China a reintrat în top 20 pentru prima dată în ultimul deceniu, iar India și Turcia au raportat, de asemenea, o creștere a autoritarismului și a naționalismului guvernamental.

Raportul arată că, în numeroase țări din Africa și Asia, creștinilor li s-a refuzat ajutorul legat de Covid, uneori de către oficiali guvernamentali, dar cel mai adesea de către conducătorii satelor sau de către comitetele acestora. În Kaduna, Nigeria, fa-

milio din mai multe sate au raportat că au primit doar a șasea parte din rațiile alimentare alocate familiilor musulmane.

În China, guvernul a sporit, în unele zone, supravegherea creștinilor cu sisteme de recunoaștere facială instalate în bisericile aprobate de stat, precum și monitorizarea slujbelor desfășurate online.

În India, guvernul naționalist hindus a favorizat un climat în care atacurile și hărțuirea creștinilor și musulmanilor au crescut. Finanțarea din exterior a spitalelor, școlilor și a organizațiilor bisericești conduse de creștini a fost blocată.

The top 50 countries where Christian persecution is worst (Nov. 2019 to Oct. 2020)

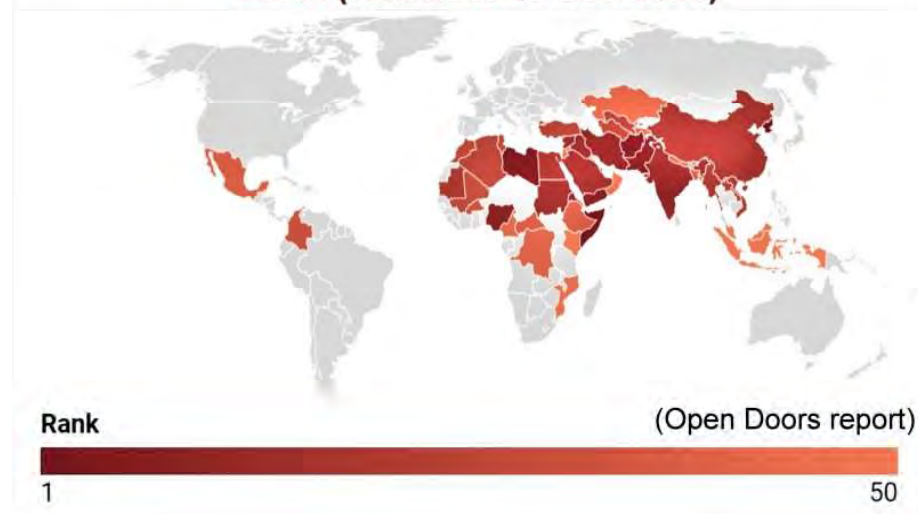

Foto - sursa: <https://www.christianitytoday.com/news/2021/january/christian-persecution-2021-countries-open-doors-watch-list.html>

1. Harriet Sherwood, "Christian Persecution Rises as People Refused Aid in Covid Crisis—Report," *The Guardian* (Wed, 13 Jan 2021): <https://www.theguardian.com/world/2021/jan/13/christian-persecution-rises-as-people-refused-aid-in-covid-crisis-report>

2021 Sponsorships - Diocesan Magazine "THE WORD" -

We are grateful to the families and individuals who have submitted their 2021 sponsorships for the Diocesan Magazine The Word. If your name has been omitted by mistake, please accept our apologies and notify immediately the editorial team via email: revista@episcopia.ca so that we can correct the error.

May the Lord richly bless you in all things!

Names below have submitted a 2021 sponsorship:

Diamond

"St. George" Diocesan Cathedral, Saint-Hubert, Montreal;
"St. Nicholas" Romanian Orthodox Church, Vancouver
In memory of Mr. Herman Victorov

Platinum

"Sts. Constantine and Helen" Romanian Orthodox Cathedral, Edmonton
In memory - Anonymous

Gold:

"St. Dumitru" and "Three Hierarchs" Romanian Orthodox Church, Richmond Hill
Mr. Cosmin & Mrs. Andrea Mardare
Mr. Liviu și Mrs. Corina Sasu
In memory of Mr. Iuliu Ognean
In memory of Mr. Teodor & Mrs. Eudochia Coșeri

Silver:

Honor of Graduation - Sophia & Gregory Rotaru-Gaină
In memory of Mr. Alexandru & Mrs. Paraschiva Mosor
In memory of Mr. Alexandru & Mrs. Elena Cărămănuță

Bronze:

Honor of Birthday – Anonymous
In memory of Mrs. Juliana Oprea

Diamond: \$500 + | Platinum: \$300-\$499 | Gold: \$100-\$299 | Silver: \$50-\$99 | Bronze: \$1- \$49.
Sponsorships can be given in honor of births, baptisms, birthday celebrations, weddings, name days, graduation, holidays, special anniversaries or in memory. For additional information and/or how you can become a sponsor for the Diocesan Magazine "The Word", kindly please email us at: revista@episcopia.ca

PREȘEDINTE

P.S. Ioan Casian
Episcopul Ortodox Român
al Canadei

COORDONATOR

Pr. George Bâzgan
- vicar administrativ -

COLEGIUL EDITORIAL

Pr. George Bâzgan
Pr. Nicolae Codrea
Pr. Dragoș Giulea
Stefanos Athenagoras
Carmen Ognean
Daniela Bochiș

TEHNOREDACTARE ȘI DESIGN

Daniela Bochiș

ADRESA REDACȚIEI

2010 Boul. Marie, St-Hu-
bert (Quebec), J4T 2B1
CANADA
tel : +1.450.812.17.33;
fax: +1.450.812.77.01
email:
revista@episcopia.ca
website:
<https://www.episcopia.ca>

IMPRIMARE:

Hye Grafix
production@hyegrafix.com

DONAȚII

*Dacă doriți să susțineți financiar revista
Cuvântul, o puteți face prin donații:*

- **PayPal** (on line) pe website:
<https://www.episcopia.ca>

- **Transfer bancar** :
Romanian Orthodox Diocese of Canada
Royal Bank of Canada

Tranzit: 00541

Bank: 003

Account: 1044502

- **CEC (pe adresa)** :
Romanian Orthodox Diocese of Canada
2010 Boul. Marie, Saint-Hubert (Qc),
J4T 2B1, Canada

ABONAMENTE

și COMENZI

*Pentru abonamente și comenzi vă rugăm
să ne scrieți la adresa de email:
revista@episcopia.ca*

*Detalii privind modalitățile de plată:
(a se vedea secțiunea DONAȚII).*

*Revista "Cuvântul" este publicată de Episcopia Ortodoxă Română a Canadei cu suport financiar din
donații. Conținutul ei nu poate fi reprodus fără acordul scris al colegiului editorial.*

*"The Word" Magazine is published by the Romanian Orthodox Diocese of Canada with financial support
from donations. Its contents cannot be reproduced without the written consent of the editorial board.*

*La revue "Le Verbe" est publié par la Diocèse Orthodoxe Roumain du Canada avec soutien financier de
dons. Son contenu ne peut pas être reproduit sans l'accord écrit du comité éditorial.*

SFINȚII OCROTITORI AI EPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE A CANADEI

"Cred în vișoarea și trăinicia neamului meu, în
ascendentul său spiritual asupra istoriei, cred într-o pace
finală a omenirii.
Mai cred în omenia lui Dumnezeu și în talentul greierilor
de a-mi inspira duioșii natale.

Valeriu Anania